

BRÄNNPUNKTEN

På en underhållning

med en större grupp av våra anställda roade man sig en gång med den gamla leken "Ryktet går" eller "Tissel-tassel". Det började med att lekledaren på en lapp hade skrivit en mening — en enkel och lättfattlig mening. Denna viskade han så tydligt som möjligt till den första i en rad slumpvis uttagna personer, inalles ett 10-tal, som skulle delta i leken. Den mottagande personen viskade i sin tur meddelandet till sin närmaste granne osv. hela raden igenom. Den siste i raden skrev så upp på en annan lapp, hur han hade uppfattat meddelandet, varefter de båda lapparna jämfördes. Det visade sig, att "ryktet" hade förvandlat det ursprungliga meddelandet till den grad, att det inte kunde kännas igen.

Detta enkla experiment

skulle egentligen kunna räcka som bevis för att ett rykte näppeligen kan tjäna som pålitlig informationskälla. Och likväl! Runt omkring oss rinner en aldrig sinande flod av rykten, ja, inte bara runt oss utan — oss emellan sagt — ibland också genom oss! Rykten är i själva verket så vanliga, att man ofta inte tänker på att det är fråga om ryktesspridning. Och ryktena blir oftast trodda!

Hur kan det

då komma sig, att ett rykte trots sin opålitlighet har ett sådant gott rykte som informationskälla? Ett av skälen torde helt enkelt vara, att det går så snabbt! Om en person sprider ett rykte till fem personer, var och en av dessa till ytterligare fem osv., så har ryktet redan i sitt tredje led nått 625 personer.

En av förutsättningarna

för att ett rykte skall uppkomma och snabbt spridas är emellertid, att det har betydelse för individen och därför fångar hans intresse. Inom ett företag är det särskilt företeelser på personalfrenten — helst negativa och känsloladdade — som utgör tacksamt ryktesstoff. Rykten om permitteringar t.ex. behöver inte ha mycket underlag. Det räcker kanske, att en viss chef en dag sett bister ut och gått till en annan chef, som också sett bister ut, för att saken skall vara klar. Inom kort vet "alla" både vem som skall sluta och varför.

Positiva

företeelser har däremot svårt att bli bekantgjorda ryktesvägen. Om någon på sin tid skulle kommit på idén att sprida ryktet "Har Du hört, att Höganäsbolaget skall bygga världens längsta tunnelugn i Höganäs", så skulle han troligen ha funnit detta bestyr otacksamt.

I många fall

är väl rykten inom t.ex. ett företag tämligen oskyldiga, men ingalunda alltid. De kan innehålla psykologiska sprängämnen, som kan äventyra ordning, organisation och moral. Därför får man se upp med dem just på grund av deras smygande natur, och därvid gäller det närmast att hålla ett vakande öga på sig själv och söka mota Olle i grind. Seriefiguren Peggy får utgöra ett varnande exempel. Peggy till väninna: Du måste lova mig att inte föra det här vidare. Jag har själv fått det i förtroende.

Människor

som har tillgång till riktig, fyllig och auktoritativ information bryr sig inte om rykten. Det lönar sig därför att bygga upp ett gediget förtroende för de ordinarie nyhetskällorna. Ett ärligt och förtroendefullt arbete inom företagsnämnderna med vidareinformation löst på ett snabbt och effektivt sätt är ett av medlen i sammanhanget.

Väl kan det hända, att det officiella meddelandet om en händelse inom företagsvärlden dröjer något. Det är många faktorer, som kan spela in, innan meddelandet får sin slutliga formulering och kan sändas ut. Men så skall det också gå att lita på. Vilket man som sagt inte kan med ryktet, som via "Tissel-tassel" förvandlade "Det sägs, att Elisabet väntar en baby i december" till "Smutsiga Eliassons badar en i sänder".

Inför

det snart tilländalupna året tackar vi våra många läsare och medarbetare för visat intresse, samtidigt som vi önskar Er alla

En God Jul
och
Ett Gott Nytt År!

Omslagsbilden: Fru Anita Sjöstrand vid Organisationsavdelningens utvecklingsarkiv — bevakning av kontorstekniska marknaden. Siffrorna i arkivet betecknar olika ämnesgrupper enligt ett decimalsystem. Se vidare artikel på sid. 3.

UR INNEHÄLLET

Organisationsplaner, blanketter och kontorslandskap

Ett andra reportage om Organisationsavdelningens verksamhet 3

Flitiga förslagsställare

får nu extra belöningar enligt de nya normerna 7

Keramiska Arbetsledarskolan

har börjat tredje årskursen i Höganäs 9

Kulla-blocket

Bakgrunden till kommun-sammanslagningen i nordvästra Skåne 16

Öresunds snabbaste bilfärja

trafikerar nu linjen Höganäs—Gilleleje 18

Bilrally – fisketurer – konstutlottning –

lockande programpunkter inom Höganäsbolagets Tjänstemannaförening 20

HB-spänst 64

gav bättre kondition åt 70 procent av deltagarna 24

Gruvspelens vandringspris

erövrades av Höganäsverken ... 28

BRÄNNPUNKTEN Höganäskoncernens personaltidning

Ansvarig utgivare: B Wallgren
Redaktion: B Wallgren
R Engberg

Copyright:
Höganäs-Billesholms AB, Höganäs

ORGANISATIONSPLANER BLANKETTER OCH KONTORSLANDSKAP

Ett andra reportage om Organisationsavdelningens verksamhet

Organisationsavdelningen är en av Bolagets yngsta avdelningar. I förra numret av "Brännpunkten" presenterades en av sektionerna: den som har med ADB, automatisk databehandling, att göra.

Avdelningens övriga uppgifter består av planering, organisation och rationalisering av arbetet på tjänstemannasidan. Den här artikeln ger en liten inblick i hur man arbetar, när det gäller att "rundsmörja" — och ev. omkonstruera det invecklade kontorsmaskineriet, så att det fungerar så gnisselfritt som möjligt.

Här Ni sett ett cirkustält resas nå'n gång? Här är det bråttom, för att man ska bli klar till kvällens föreställning. Men det jäktas egentligen inte. Jobbet löper snabbt, därför att varenda man vet sin plats och sina uppgifter. Lekfullt elegant åker det stora tältet i höjden, på kortast möjliga tid och med minsta möjliga ansträngning.

Gubbarna i tältlaget skulle antagligen bli lika imponerade av hur smidigt arbetet löper, om de kom in i någon av produktionsavdelningarna på Höganäsbolaget. En väl samtrimmad grupp, där alla känner varandra, jobbar effektivt tillsammans. Man har hittat en bra organisationsform, som passar gruppens medlemmar och det jobb som ska göras.

Det ska väl också erkännas, att stora ansträngningar har lagts ner på att från rent teknisk synpunkt underlätta jobbet i produktionsavdelningarna och göra det effektivare: att vi tack vare bättre organisation och bättre metoder kan producera mer per arbetstimme än förr är ju den främsta förklaringen till den standardstegring, som vi upplevt under senare år.

Större företag — större problem

Ju "högre upp" i ett företag vilket som helst, som man kommer, (och ju större företagen blir), desto svårare blir det att lösa or-

Lika lätt som i en tecknad serie ser man, hur den här arbetsprocessen ska gå till. Fröken Siv Sandberg ritar layout på en lagerrutin, som ingår i ett av Organisationsavdelningens rationaliseringsförslag.

ganisationsproblemen. I samarbete mellan olika avdelningar är det inte bara att tjoa på Andersson, när man behöver ett handtag. I ett storföretag kanske de medarbetare, som ska sköta kontakterna mellan olika avdelningar, inte vet var Andersson finns eller ens att han finns överhuvudtaget... Och i värsta fall skaffar avdelningen en ny medarbetare för att hjälpa till med det som Andersson skulle ha gjort, om man vetat att han funnits!

Så där får det inte gå till, naturligtvis. Men ett företag måste ständigt vara på sin vakt även mot de minsta tecken, som tyder på att man håller på att anställa två Anderssoner istället för bara en — eller köpa två räknemaskiner i stället för en.

Bland annat därför finns Organisationsavdelningen inom Höganäsbolaget. Dess uppgift är — med en litet djärv liknelse — att få arbetet mellan tjänstemännen på de olika avdelningarna inom Bolaget att fungera lika smidigt som mellan de olika gubbarna i tältlaget på den där cirkusen, som vi talade om i början.

Men i samarbetet mellan avdelningarna är det otillräckligt — och ofta praktiskt omöjligt — att bara arbeta med muntliga besked. Man måste i stor utsträckning lösa kommunikationsproblemen på skriftlig väg, nå fram till en "skriftlig organisationspolitik". Först då kan man skapa full klarhet, när man lämnar eller tar emot order eller meddelanden.

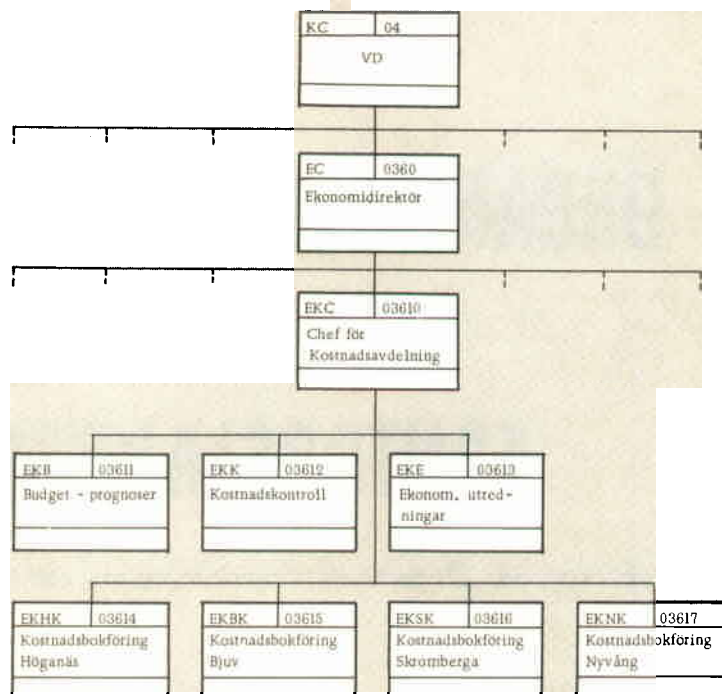
Ungefär så gestaltar sig organisationsarbetets idé, berättar avdelningens chef, Lars Rosén. Detta med organisationen är ett stort arbetsfält, en ung specialistbransch, där mängder av vitt skilda åtgärder kan komma ifråga.

Varför ska man ha en organisationsplan?

När det gäller ren företagsorganisation är en av de grundläggande uppgifterna att kartlägga de olika avdelningarnas, sektionernas och gruppernas arbetsområden och deras inbördes förhållande till varandra.

Att sätta en överskådlig och detaljerad organisationplan på pränt är ett långsiktigt arbete, särskilt om företaget såsom i vårt fall undergår en dynamisk utveckling just på det här området. Arbetet på vår organisationsplan befinner sig just nu i ett intensivt skede: i en tjock pärm på Organisationsavdelningen finns de flesta av Bolagets "delar" redovisade från VD och neråt. Ett sinnrikt kodsystém gör det lätt att hitta den avdelning, sektion, grupp — eller funktion — man söker.

Med en organisationsplan skaffar man sig en klar överblick över hur Bolaget fungerar. Organisationsplanen talar om var den Andersson finns, som kan hjälpa till med de problem man behöver lösa, för att nu ankny-

Det här schemat — ett litet avsnitt ur Bolagets organisationsplan — är ett exempel på hur Organisationsavdelningen arbetar. "Organisationsbilden" visar grupperingen av funktionerna från VD och ner genom en del av Ekonomiavdelningen. Bokstäverna och siffrorna överst i rutorna utgör registerbeteckningar, som gör det lätt att hitta i den samlade organisationsplanen över hela Bolaget.

Blanketten är ett utmärkt hjälpmedel, när det gäller att effektivisera rutinen. Här arbetar Gunnel Jönsson med renritning av ett blankettförlag.

ta till exemplet härovanför. Inte minst för nyanställda tjänstemän är organisationsplanen en värdefull tillgång: här finns allt det vetande registrerat, som det eljest skulle ta lång tid att hjälpligt sätta sig in i.

Ett "Bolagets uppslagsverk"

Av organisationsplanen framgår också till vem rundskrivelser, meddelanden, utredningar osv. av olika slag lämpligen bör skickas ut. Organisationsplanen är Bolagets uppslagsverk i intern kommunikation.

Kommunikation, ja — ett företag, som är stort som en mindre stad, behöver också en egen telefonkatalog. Det är Organisationsavdelningens uppgift att se till att den fungerar vettigt. Därför har den interna telefonkatalogen fått dubbla register: i det ena är namnen på tjänstemännen ordnade i bokstavsordning, i det andra följer man Bolagets organisation avdelningsvis.

Men för att t.ex. organisationsplan och telefonkatalog ska fortsätta att fungera smidigt,

måste de ständigt hållas aktuella. Bara detta att skaffa in uppgifter om förändringar från olika delar av företaget är ofta en liten uppläsning i konsten att organisera.

I Organisationsavdelningens uppgifter ingår också, vad man brukar kalla kontorsplanering och kontorsrationalisering. Precis som arbetet i fabrikerna måste kontorsarbetet rent praktiskt läggas upp så att "produktionen flyter". Att skaffa rätt utformade kontorsmöbler, riktiga och rätt dimensionerade kontorsmaskiner och sätta "arbetsvänliga" färger på kontorslokalerna är några exempel på uppgifter inom kontorsplaneringen, som ligger på Organisationsavdelningen.

Att skapa smidigare kontorsrutiner är en del av den verksamhet, som faller inom kontorsrationaliseringen. Initiativet till sådana åtgärder kan komma från direktionen (det blir då oftast fråga om stora, genomgripande förändringar), från olika avdelningschefer eller från Organisationsavdelningen själv. Organisationsavdelningen siktar främst på att lösa problem på lite längre sikt, medan initia-

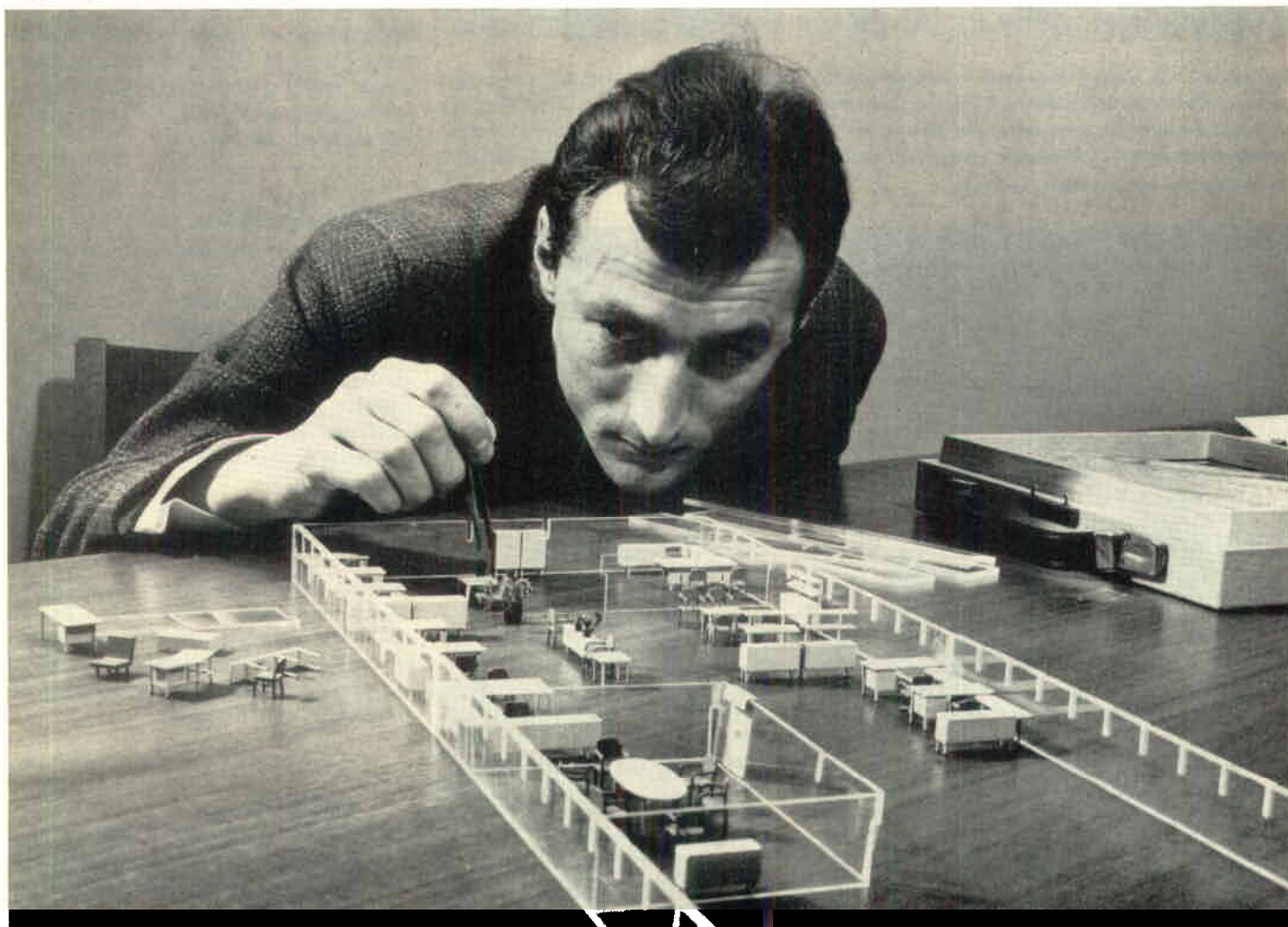
tiven från avdelningarna ofta ger anledning till snabba åtgärder.

"Brandkårsutryckningar"

Trots ansträngda resurser får Organisationsavdelningen alltså ofta nog fungera som "brandkår" för att klara upp problem, som dykt upp ute på avdelningarna. "Brandlarmen" kan t.ex. bestå i att någon avdelning anser sig behöva anställa ytterligare en tjänsteman, något som alltid rapporteras till Organisationsavdelningen via Personalavdelningen. Den första uppgiften blir då att undersöka, om det behövs mer folk: de ökade arbetsuppgifterna kan kanske istället lösas genom en rationalisering. Man tar kontakt med de berörda parterna, man studerar och analyserar de nya problem, som dykt upp.

Ett annat exempel: en tjänsteman på någon avdelning eller fabrik ringer och säger, att han behöver en räknemaskin. Även här undersöker Organisationsavdelningen om: är det nödvändigt, att beställaren ska behöva belasta sig med ifrågasvarande räknearbete? Vad

Kontorslandskapet är en ny, praktisk kontorsmiljö, där samarbetande tjänstemän också arbetar i samma rum, nästan i hem-miljö — idén presenterades förresten i TV för några månader sedan. Kontorsorganisatör Göran Svensson rekonstruerar här modellen till ett kontorslandskap, som föreslagits för Tekniska kontoret i Höganäs. Kontorsplaneringen ligger alltså långt framme inom Bolaget — så långt de gamla lokalerna medger.

är det som ska räknas ut? Vad ska uppgifterna användas till? Kan räknearbetet göras bättre, effektivare, snabbare på något annat sätt?

Ofta nog får beställaren den räknemaskin han bett om — det kanske är den vettigaste lösningen på problemet. Men ibland utvecklas den enkla räknemaskinbeställningen till ett regelrätt organisationsdrama: de uppgifter, som skulle räknas fram med den önskade räknemaskinen, kan måhända skötas bättre,

effektivare och snabbare med hjälp av Bolagets ADB-anläggning.

Det kan i sin tur betyda, att även andra funktioner inom samma område lämpligen läggs under ADB. I samråd med uppdragsgivaren kartlägger och analyserar man problemen, man inventerar de resurser som finns, när det gäller folk och utrustning, och man sätter upp ett mål för hur funktionerna inom avdelningen ska fungera.

Nya, effektivare rutiner

Så småningom lägger Organisationsavdelningen fram ett detaljerat förslag till lösning av problemkomplexet. Förslaget justeras och godkänns, man informerar berörd personal, skaffar eventuellt nya tekniska kontorshjälpmedel, ordnar i så fall kurser för dem som skall lära sig de nya rutinerna. Nya rationella blanketter underlättar rutinarbetet, allt sifferunderlag skickas in till Datacentralen och kommer tillbaka i färdigarbetat skick. Slutfacit: mer arbete kan uträttas på kortare tid — och till lägre kostnader.

Många tänkbara åtgärder

Bland det mest spännande med det här jobbet är att man egentligen aldrig vet, till vilka åtgärder ett "brandlarm" kommer att leda, kommenterar Lars Rosén. Vår uppgift kan inskränka sig till att bara gälla en blankettkonstruktion — men den kan också leda till en mycket omfattande ADB-utredning av en hel serie funktioner. Våra åtgärder spänner ju också över ett mycket stort område: från att planera skrivbord på ett vettigt sätt till att rita invecklade "flytscheman" för t.ex. orderbehandlingen och ordna utbildning och omskolning av personal för t.ex. ADB-anläggningen.

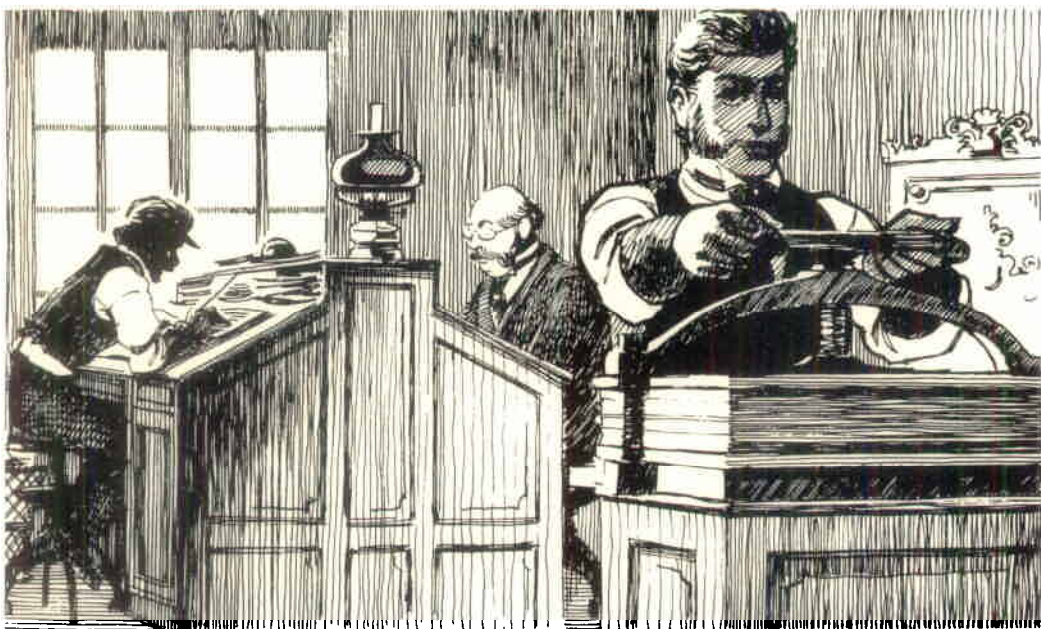
Dessutom måste vi tänka på att "sälja" våra åtgärder till dem som berörs av en omorganisation, fortsätter herr Rosén. Vi människor har ju ett naturligt motstånd mot att ändra våra vanor. Det gör att organisationsarbetet ofta är en otacksam uppgift: en omställningsprocess kan ibland ställa till personliga bekymmer för folk.

Mer upplysning behövs

Just detta är den tråkigaste sidan av vårt arbete — men vi är medvetna om även detta problem och satsar hårt på att lösa det. Genom bättre upplysning och bättre utbildning i samband med rationaliseringar tror vi, att det blir lättare för folk att acceptera nödvändiga åtgärder. Rationaliseringar måste ju oavbrutet eftersträvas och genomföras, för att vi ska kunna hålla kostnaderna nere och hävda oss i konkurrensen.

Men man glömmer alltför lätt bort, att de positiva resultaten av organisationsarbetet ändå överväger även för människorna inom företaget. Genom att mekanisera och rationalisera rutinarbetet, skapar vi mer kvalificerade arbetsuppgifter. Det blir mer utrymme för arbetsglädje, skaparglädje och trivsel — när svårigheterna i själva omställningsprocesserna väl är övervunna.

Pete Word

Det var inte så många decennier sedan ett kontor såg ut på det sätt, som tecknaren här ovan återgivit. Nu är kontoren — liksom fabrikena — färgkonditionerade och de standardiserade kontorsmöblerna rationellt utformade. Visste Ni förresten, att de standardiserade pappersstorlekarna, A-formaten, bestämmer kontorsrummens utformning, både när det gäller möblernas och rummets storlek?

Närmare tiotusen kronor för goda förslag i år

Antalet hittills i år belönade förslag till förbättringar inom Höganäs-koncernen utgör efter de tre första förslagsronderna 48, vilka belönats med sammanlagt 9 650 kr. Förslagen fördelar sig med 30 på Höganäsbolaget och 18 på Slip-Naxos.

Vi redovisar här de förslag, som belönats i senaste förslagsronderna:

Höganäsbolaget

Höganäsverken: Tegellagret: sågare Henry Hansson — apparat för renblåsning av transportband.

Centralverkstaden: reparatör Werner Gustavsson — skakrännan med vibrator, fjäderupphängning samt gummidämpare; svarvare Herbert Nilsson — svarvning av inneraxel till roterande svarvdubb och borrar av hål i gavel på tegelform; lärling Flemming Hansen-Kaad — förbättring på avfallslåda för svarvspån; plåtslagare Bertil Johansson — automatisk smörjning av plåtsax; filare Carl-Axel Olsson — centrumdubb för planfräsning av skärinsatser och ändring av formskåp för tegel; plåtslagare Gustav Jönsson — stänkskärm för transportvagn; instruktör Hans Jönsson — stampverktyg; reparatörerna Gustav Jonsson och Svante Leo — ljuddämpare för stampmaskiner; verktygsslipare Bengt Andersson — slipfixtur.

Pulververket: ugnsskötare Sante Andreasson — säkerhetsanordning vid pulverlåslock på bandugnar; packare Helge Hansson — ändring av sligficka över packmaskin; reparatör Erik Dahlbom och chaufför Valter Larsson — verktyg för slipning av valvtegel; reparatör Sven Engström — motorbädd för kvarnmotorer.

Järnsvampsverket: smörjare Erik Dahlbom — borsrhållare vid tömningsmaskin och avskrapa vid rundmatare.

Rörfabriken: vagnsensare Rune Persson — dragkopa; reparatör Torsten Persson — hisskorg för nedfirning av nypressade rör.

Stengodsfabriken: drejare Sven Bohlin — ändring av ämnespressning.

Transportkontoret: chaufför Erik Hansson — ljussignal på råvarumagasinet.

Bjuvsverken: reparatör Gunder Olsson — verktyg för isättning av kolvar i pressverktyg.

Skrömbergaverken: ugnspassare Gotte Lorentzon — ändring av insug till förbränningsfläktar.

Slip-Naxos, Västervik

Slipskivefabriken: packare Tore Andersson — anordning vid pallbox; svarvare Helge Örnfjäder — anordning vid 3-backchuck; svarvare Lars Wihlén — anordning vid slipstiftsvarv; pressarna Allan Andersson och Hans Wehn — anordning vid slipskivepress; packare Herbert Wennerberg — anordning vid packbänk; skiftsförman Ebon Hulterström — form för brynämnen; kontrollanter Torsten Jonsson och Sune Andersson — anordning vid syning av bredband; beskickare Karl Hruza — div. förslag i samband med beskickning i beskickningsmaskin, kapmaskin och bandsåg; skivprovare Tore Andersson — anordning vid transportvagn.

Mek. Verkstaden: reparatörerna Rolf Jacobsson och Håkan Nordén — anordning vid rusprovmaskin och kantslipmaskin; reparatör Karl Pärson — anordning vid slipmaskin; reparatör Bertil Karlsson — anordning vid truck; reparatör Inge Eriksson — reglage på sopmaskin; plåtslagare Bertil Pettersson — två svetsjiggar; svarvare Leo Josefsson — distansklotsar på chuck; karusellsvavare Åke Josefsson — anordning vid karusellsvav; arborrare Olof Pettersson — borrarstäng för arborrverk; montör Daniel Karlsson — smutsavvisare för PMS 400.

Extra belöningar till sex förslagsställare

Från och med 1964 års utgång utdelas för första gången vid Höganäsbolaget extra belöningar till flitiga förslagsställare.

Enligt normerna utgår extra belöning till varje förslagsställare, som under en sammanhängande fem-årsperiod, räknat från den 1 januari 1960, inlämnat

a) minst 5 förslag — en extra premie av 20 % på den inom nämnda tidsperiod uppnådda totala belöningssumman,

b) minst 10 belönade förslag — en extra premie av 30 % på den inom nämnda tidsperiod uppnådda totala belöningssumman.

Före årets sista förslagsrond, varvid sålunda de förslag inte medräknats, som behandlades på företagsnämndens sammanträde den 18 december, var sex förslagsställare berättigade till extra belöningar. Dessa hinner knappast utbetalas som extra julkupp, men som nyårsgåva bör de bli lika välkomna.

I en broschyr, "Förslagsverksamhet", som SAF, LO och TCO gemensamt gav ut för ett par månader sedan, kan man bl.a. läsa följande rader:

"Det är inte lätt att exakt fastställa, hur stort värde förslagsverksamheten har. Man kan emellertid konstatera, att den är värdefull i olika avseenden. Sålunda har såväl företaget som förslagsställaren och hans kamrater på flera sätt utbytt av verksamheten.

För förslagsställaren är verksamheten värdefull närmast ur två olika synvinklar. Dels upplever han sannolikt som något betydelsefullt, att hans idé omsätts i praktisk verklighet och visar sig fungera på ett sätt, som gör produktionen rationellare, dels finner han tillfredsställelse av den ekonomiska ersättning, som tillfaller honom som ett kvitto på att förslaget har ett värde för företaget.

För övriga anställda i företaget blir förslagsverksamheten härutöver betydelsefull, t.ex. när förslagen inriktas på åtgärder ägnade att främja sundhet och säkerhet på arbetsplatsen. Det är inte minst detta gemensamma intresse, som gjort förslagen inom exempelvis arbetarskyddsområdet så uppskattade.

För företaget ligger förslagsverksamhetens värde självfallet till en början däri, att förslag, som innebär rationellare produktion, ju i allmänhet samtidigt innebär minskade kostnader och därför på sikt också ökad konkurrenskraft för företaget."

R.E.

Hänt i Handöl 1964

Från Högabruk AB:s nordligaste företag, Handöls Täljstens AB i Jämtland, berättar dess chef, överingenjör Lennart Hardenby, litet om vad som hänt däruppe under året.

Nytt täljstensbrott i Bunnerviken

I och med Bunnerviksbrottets öppnande har all täljsten för produktion av mjöl och gryn samt sten för tillverkning av elkaminer, öppna spisar, byggnadssten och sulfatsten tagits från detta brott.

Den sten, som används för t.ex. kaminer och öppna spisar, har tagits på så sätt att stycken på ca 3 ton har borrats ur ur fyndigheten, s.k. kanalborrning. Det visade sig dock, att även kanalborrning hade sina nackdelar här. Täljstenen i detta brott är något lösare, och sprickor, som redan finns i stenen, kommer inte till synes, förrän den bearbetas i fabrikerna. Man har därför måst återgå till den s.k. grytskjutningen, varvid inbyggda sprickor visar sig, innan stenen forslas till fabrikerna i Handöl.

För att vidare undersöka täljstensfyndigheten i östlig riktning har under senare hälften av detta år ca 1500 m² avbanats i detta brott, som därefter rensolats. Bilden visar del av Bunnerviksbrottet med det nu avbanade partiet. I brottet är idag 5 man anställda — 2 borrar, 2 chaufförer och 1 traktorförare.

8 km nybyggd transportväg

Den utbrutna stenen forslas på Scania Vabis dumprar till fabrikerna i Handöl för vidare bearbetning. Transporten sker på en nybyggd väg, ca 8 km lång. Denna väg är givetvis hårt belastad, och underhållet måste därför vara av hög standard. Detta innebär, att vägen måste kontinuerligt hyvlas och grusas, men för detta fordras lämpligt vägmateriäl. Sådant finns inte utan vidare i grustäkterna inom Handölsområdet, utan materialet måste nedkrossas och siktas för att kunna lämpa sig till vägmateriäl. För den skull kommer vi nu att uppställa ett krossverk vid en av de grus-

täcker, som visat sig kunna ge ett för vägbeläggning lämpligt grus.

Men oberoende av hur väl en sådan väg underhålles och skötes, så inträffar alltid under vissa perioder i Norrland vägsårigheter, speciellt under tjällossningen på våren. För att under denna tid inte överbelasta vägen och förorsaka oss onödiga underhållskostnader lägger vi före tjällossningen upp ett reservlager vid fabrikerna i Handöl såväl av sten för mjöl och gryn som för mera kvalificerade tillverkningar.

Ökad produktion av täljstensmjöl och -gryn

Produktionen inom vår fabrik för täljstensmjöl och -gryn har genom rationalisering och vissa ombyggnader ökats, så att vi dag kan producera 16000 ton/år. Utredningar pågår för att ytterligare rationalisera driften, t.ex. genom utökning och modernisering av vårt siktverk, vidare övergång från nuvarande utlastningsmetod, säckning av produkten, till s.k. bulkutlastning, alltså utlastning i stora behållare.

Den avbanade delen av täljstensbrottet i Bunnerviken

Täljsten, järn och glas

i nykonstruerad öppen spis

I fråga om våra kvalificerade produkter, såsom elkaminer, öppna spisar och byggmateriäl, har under året ett intensivt arbete pågått för att utveckla en mera tilltalande och kundvänlig kamin. Vidare har designer L. Lallerstedt varit inkopplad på uppgiften att framställa en öppen spis att användas i småvillor och sportstugor. Med en kombination av täljsten, järn och glas har han skapat en ny vacker öppen spis, som rönt livligt intresse hos fackfolk. Den var utställd på utställningen NU 64 i Norrköping i somras. Vi räknar med att denna spis skall komma i produktion under nästa år.

Olivin från Lilla Rödberget

Inom olivinbrottet i Lilla Rödberget har det gamla utbrytningsstället nedlagts och brottet öppnats på nytt på baksidan. Detta för att kunna få en enklare och mera rationell brytning till stånd ävensom att på ett bättre och effektivare sätt kunna kontrollera den utbrutna stenen. Utbrytningen sker nu på mycket låga pallhöjder, ca 7 meter mot tidigare 25 meter.

All sten, som inte är fyndig, utforslas och

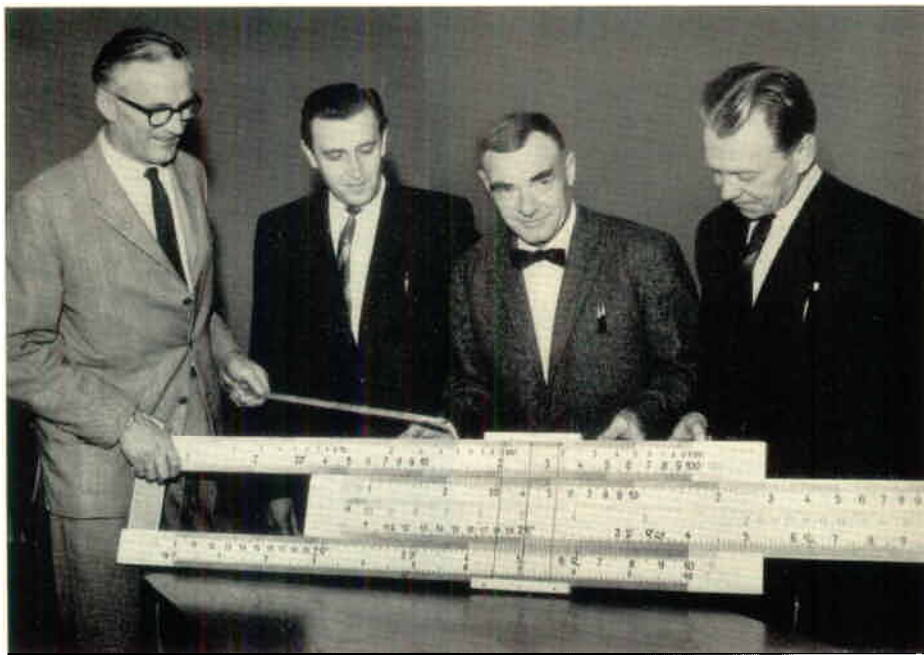
KERAMISKA ARBETSLEDARESKOLAN har börjat tredje årskursen i Höganäs

Svenska Keramiska Arbetsledarskolan började den 2 november sin tredje årskurs, i likhet med föregående förlagd till Höganäsbolaget. Som rektor fungerar företagets utbildningsledare, kapten Rolf Julin. 17 elever välkomnades i ljusa, luftiga lokaler i övervakningen på den nya plastfabriken.

Bland eleverna finns en dansk. Sju kommer från Höganäsbolaget, övriga från olika delar av vårt land. De är inneboende hos olika familjer i Höganäs men intar sina måltider gemensamt.

Utbildningen omfattar sammanlagt tolv veckor, lika fördelade på höst och vår. Lektionerna pågår dagligen kl. 8—16. Som lärare tjänstgör bl.a. ingenjörer från Höganäsbolaget. En del lärare tas utifrån, varav ett par från Tegellaboratoriet i Stockholm.

Samtliga deltagare i kursen har förberett sig genom olika fritidsstudier, bl.a. korrespondenskurser vid Hermods. Det är framför allt i matematik, fysik och kemi man förkovrat sig. Utbildningen omfattar även studiebesök och praktiskt arbete i form av laborationer. Dessutom förfogar kursledningen över material från Hermods, vartill kommer avancerat undervisningsmaterial från det reguljära skolväsendet.

Keramiska arbetsledarskolans rektor, kapten Rolf Julin, demonstrerar en räknesticka, större modellen, för Gunnar Hansson, Knut Persson och Knut Jönsson, samtliga Höganäsbolaget.

Denna öppna spis för småvillor och sportstugor — en kombination av täljsten, järn och glas — är en skapelse av designer L Lallerstedt. Den beräknas komma ut på marknaden nästa år.

läggs som grund för en ny förbindelseväg, som skall användas, då det brottet är utnyttjat och ett nytt brott måste öppnas inom olivvinfyndigheten. Fram till detta nya brott har en 1/2 km lång väg byggts. All den olivinsten, som här brytes, forslas till Handöl för nedkrossning och vidareutlastning i Trondheims hamn till våra kunder i England och Tyskland.

Kartering och befästning

Under senare hälften av året har med assistans av gruvavdelningen i Höganäs kartering och markering av alla borrhål utförts. I dag är alltså samtliga borrhål och fixpunkter befästa och karterade. Karteringen följer utbrytningen i brottet, och på så sätt har vi fått en mycket säker kontroll av stenens beskaffenhet.

För att ytterligare öka kontrollen på såväl olivin som täljsten hoppas vi att före årets slut kunna inrätta ett mindre driftslaboratorium. I uppläggningsen av detta har laboratoriet i Höganäs deltagit. Vi har räknat med att den kvinnliga tjänsteman, som är anställd på kontoret för skrivgöromål m.m., även skall kunna ha hand om de analyser, som erfordras. Hon kommer att utbildas vid laboratoriet i Höganäs.

Äntligen långtradar-broar över Enan och Handölan

De nya broar, som Vägförvaltningen har

lovat att bygga över Enan och Handölan, tycks äntligen komma till stånd. Vägförvaltningen har lämnat ut broarna på räkning, och enligt uppgift från de entreprenörer, som tillfrågats, skall bygget påbörjas i februari och avsyning ske i november 1965. Detta innebär, att vi genom de nya broarnas tillkomst kan öka och rationalisera våra transporter mellan Handöl—Enafors—Trondheim.

Upprustning på bostadsfronten

Under året har vi ett flertal gånger varit i kontakt med länsbostadsdirektören och de kommunala myndigheterna inom Åre kommun för att bli orienterade om möjligheterna för våra anställda att bygga egna villor i Handöl. Dessa ansträngningar har lett till att två egna hem är under uppförande och beräknas vara klara nästa år.

Vi har även under året nedlagt ett relativt omfattande reparations- och ombyggnadsarbete på vissa av våra fastigheter inom Handöl. Förra verkställande direktörens, P Eg. Gummeson, villa har inköpts och ombyggt. Dessutom har kontinuerlig uppisolering av våra villor pågått. Denna uppisolering sker på så sätt, att mellanrummen mellan ytter- och innerväggar fylls med ett plastliknande skum. Vidare försöker vi att höja bostadsstandarden genom att införa duschmöjligheter och WC i varje lägenhet.

Lennart Hardenby

SKYDDS-konferens

med föredrag och praktikfall

Vid Höganäsbolaget var i slutet av september en tredagars skyddskonferens anordnad på Bruksgården för att aktivisera skyddsverksamheten vid företaget. De fyrtio deltagarna hade rekryterats bland fackligt utsedda skyddsombud, arbetsledare och annan personal inom företaget, som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med skyddsfrågor.

Höganäsbolaget har alltid varit mycket aktivt, när det gäller arbetarskyddet, med stort intresse från de anställdas sida. För tio-talet år sedan studerade trettio cirklar den brevkurs, som ingick i en hela landet omfattande arbetarskyddskampanj under parollen "Arbetarskydd lönar sig". I slutet av 1950-talet deltog 300 anställda i en arbetarskydds-träff med kanslichef Erik Thörnberg, Arbetarskyddsnämnden, som medryckande huvudtalare. En ambulerande skyddsutställning ingick i programmet. Ovannämnda arrangemang är två bland många andra under de senaste decennierna.

Kanslichef Thörnberg var också en populär föredragshallare på rubr. skyddskonferens. Dessutom medverkade bl.a. skyddsinspektör David Boberg, Malmö. Konferensen, som anordnats av företagets utbildningsledare, kapten Rolf Julin, i samarbete med Skyddskontoret, kommer att följas av flera. All inom företaget anställd personal, som har anknytning till skyddsarbetet, skall utbildas. Kunniga och aktiva skyddsombud kan göra stora insatser på de skilda arbetsplatserna för att förebygga och nedbringa olycksfallsriskerna.

Kanslichef Erik Thörnberg, Arbetarskyddsnämnden, t.v., fängade som medryckande föreläsare hundraprocentigt sina åhörare uppmärksamhet vid Höganäsbolagets skyddskonferens i Höganäs i slutet av september. Här lyssnar huvudskyddsombuden Egon Sandberg, Höganäs, och K-E Green, Skromberga, samt elförman Kurt Roos, Höganäs, till kanslichefens redogörelse på bladdertavlan.

Konferensdeltagarna fick av kanslichef Thörnberg en allsidig belysning av den lagstiftning, som ligger till grund för skyddsverksamheten. Inspektör Boberg presenterade och kommenterade arbetarskyddslagen och arbetsgivarens samt arbetstagarens ömsesidiga förpliktelser. Företagets läkare, dr Arild Norberg, gav läkarens syn på behandlingar av

allvarligare olycksfall, och konferensen avslutades med ett praktikfall, där en drastiskt välmaskerad person "påkörts" av en lastbil.

Deltagarna uppskattade den grundliga genomgången av arbetarskyddsverksamheten under konferensen. Värdefulla ansåg man också de exempel på skyddsåtgärder, som förts fram.

Höganäs-ombud på kurs

För 40-tal deltagare kunde dir. Gert Grensman hälsa välkomna till Höganäsbolagets tvådagarskurs för Höganäs-ombud, som inleddes på Bruksgården den 5 november. Kursdeltagarna utgjordes av personal hos ombud, som säljer företagets eldfasta material.

Syftet med kursen var att genom teoretisk och praktisk information ge deltagarna en fördjupad kännedom om de eldfasta produkterna och deras användning. Vid informationen medverkade ingenjörerna Bengt Alin och Lennart Sjögren samt ombudskonsulent Hans Kindwall. Andra dagen besöktes Höganäsbolagets anläggningar i Bjuv för tillverkning av eldfasta produkter.

Försäljningschef Ch. Kaunitz, Hälsingborg, flankerad av ombudskonsulent Hans Kindwall, t.v., och direktör Gert Grensman, Höganäsbolaget, vid kursen för "eldfasta" Höganäs-ombud.

Höganäsbolaget har öppnat frihamns-lager i Reykjavik

Som en av de första svenska exportörerna har Höganäsbolaget utnyttjat möjligheten att lägga upp ett frihamnslager av sina keramiska produkter i Reykjavik på Island. I den

första båtlasten från Hälsingborg i början av oktober ingick förutom golv- och väggplattor även eldfast tegel och glaserade lerrör, allt avsett för konsumenter på Island.

Nordvästskånska företag startar egen oljeimport

På initiativ av Höganäsbolaget har bildats ett import- och lagringsföretag för olja till Hälsingborg. Övriga intressenter är Findus i Bjuv, Gullhögen i Billesholm, Klippans Finpappersbruk och Skånska Artikfabriken i Perstorp.

Bakom initiativet ligger behovet att rationalisera inköp och lagerhållning av olja. Förutom det oljelager, man behöver för egen del, är de stora oljekonsumenterna av sta-

ten ålagda att hålla visst beredskapsförråd.

Höganäsbolaget står som byggherre för de anläggningar, import- och lagringsföretaget uppför i Hälsingborgs nya oljehamn. I en första etapp blir det två oljecisterner rymmande 15 milj. liter och en för 10 milj. liter jämte en mindre expeditiionslokal. Totalt kan man alltså ta emot 40 milj. liter. Man beräknar att vara färdig med den första etappen vid årets slut.

Höganäsinslag i idékonferensen "Nya grepp i marknadsföringen"

Vid den uppmärksammade idékonferensen "Nya grepp i marknadsföringen", som Svenska Försäljnings- och Reklamförbundet i samråd med distributionskommittéerna inom Sveriges Grossistförbund och Sveriges Industrieförbund arrangerade den 12—13 oktober i Folkets Hus, Stockholm, medverkade representanter för Höganäsbolaget. Under programpunkten "Marknadsföringsproblem i teknisk försäljning" presenterades Höganäsbolagets försäljningsorganisation på den nordiska marknaden.

Direktör Gert Grensman inledde med en

koncentrerad historisk återblick på Höganäsbolaget och gav sedan en utförligare presentation av Höganäskoncernens aktuella produktion. För försäljningens organisation och samordning på den nordiska marknaden redogjorde ingenjör Jan Bergman, varefter civil-ekonom C W Braun, chef för Marknads- och Reklamavdelningen, lämnade en översikt av synkroniseringen av reklamen mellan å ena sidan moderbolaget och dess reklambyrå och å andra sidan de nordiska dotterföretagen och deras reklambyråer.

SVIF:s verktygssektion studerade Slip-Naxos

Sveriges Verkstadsingenjörers Förenings verktygssektion hade förlagt sitt årsmöte till Västervik den 25—26 september, och i anslutning därtill gjordes ett välplanerat studiebesök vid Slip-Naxos.

Sedan direktör Malte Nilsson hälsat välkommen och gett en kort orientering om företaget, gjordes en rundvandring i Slip-Naxos' anläggningar. Deltagarna fick tillfälle följa slipskivetillverkningens alla stadier från blandning av råmaterial till kontroll och distribution av de färdiga skivorna. I det sliptekniska laboratoriet visades provslipningar av olika slag, från typiska precisionsarbeten till skrotslipning av valsade ämnen i en maskin med 100 hk motoreffekt.

Efter lunch följde föredrag. Överingenjör

Bertil Rigvall gav först en analys av problematiken kring verktygsslipningen och kom sedan in på detaljproblemen vid slipning dels av karbidrika verktygsstål, dels av hårdmetall. Bland annat berördes slippänningar, skärhastigheter och kylningsproblem samt val av slipskiva.

Ingenjör Bo Johansson gav ekonomiska synpunkter på verktygsslipning på grundval av resultat vid provning av fenoplastbundna diamantslipskivor, det senaste tillskottet i Slip-Naxos' tillverkningsprogram. Av resultatet framgick bl.a. vilken avsevärd minskning av skivförlitningen och därmed slippkostnaderna, som man kan uppnå genom att öka spindelns styvhet.

Höganäskonferens för personalchefer

På Bruksgården i Höganäs hölls med Höganäsbolaget som inbjudare den 25 september en konferens med 20-talet personalchefer från större företag i Skåne.

Utöver interna diskussioner upptog pro-

grammet föredrag av dir. K G Paulson, som talade om Höganäsbolagets personaltjänst. Konferensdeltagarna passade också på att se företagets nya järnsvampsverk samt centrallaboratoriet.

Representant Einar Pettersson, Slip-Naxos, Västervik, demonstrerar slipning och kapning på den tionde murarkursen i Höganäs.

Tionde murarkursen

Höganäsbolaget har sedan 1954 anordnat s.k. murarkurser med varierande antal deltagare även från Danmark, Finland och Norge. Från broderländerna har speciellt norrmännen varit intresserade av denna kursverksamhet. I mitten av september hölls i Höganäs den tionde kursen i ordningen med 21 deltagare och med samtliga skandinaviska länder representerade.

Kursen, som pågick i fem dagar, omfattade såväl teoretisk som praktisk undervisning i eldfast murning. Ingenjörerna Erik Ljung och Gunnar Kelfve svarade för teorin, medan ing. Fred Larsson övervakade de praktiska övningarna.

I kursen ingick också demonstration av slipning och kapning med Slip-Naxos' slip-skivor. Demonstratör var representant Einar Pettersson från Slip-Naxos i Västervik.

I januari nästa år kommer Höganäsbolaget att anordna en murarkurs vid Oxelösunds Jernverk med beräknat ett 40-tal deltagare.

Ångpanneföreningens styrelse gjorde studiebesök i Höganäs

Den 8 oktober var Ångpanneföreningens styrelse med damer gäster hos Höganäsbolaget. Besöket ingick i en rundresa, som avslutades med styrelsesammanträde i Malmö.

Koncernchefen, dir. Olov Herneryd, hälsade

de välkommen och gav en översiktlig presentation av koncernens tillverkningar. Själva fabriksbesöket omfattade visning av järnsvamps- och järnpulverfabrikerna samt den nybyggda rörfabriken.

Fru Kitty Herneryd, maka till Höganäskoncernens chef, dir. Olov Herneryd, visar upp ett kugghjul, som pressats av järnpulver från Höganäsbolaget. Åskådare är fr.v. ordföranden i företags styrelse, godsägare Gösta Liedberg, direktör Sixten Ulfspärre och Ångpanneföreningens ordförande, tekn. dir. Ernst Wehlje.

Hälsingborgs- pedagoger fick Höganäs- information

Tjugotalet pedagoger från Tekniska Gymnasiet i Hälsingborg besökte den 29 oktober Höganäsbolaget. Efter introduktion i Bolagets och bygdens historia av intendent Bertil Wallgren visades centrallaboratoriet. Därefter följde genomgång av den nya specialtegelfabriken samt de nya järnsvamps- och järnpulververken. Besöket avslutades med lunch med dir. K G Thafvelin som värd. Rektor Folke Lindstrand framförde gästernas tack för det givande besöket.

En grupp av pedagogerna från Helsingborgs Tekniska Gymnasium vid studiebesöket hos Höganäsbolaget. Närmast kameran t.v. rektor Folke Lindstrand och i mitten intendent Bertil Wallgren.

"Höganäs-Nytt"

I höstnumret av Höganäsbolagets ombudstidning presenteras en ny produkt i Höganäs-sortimentet, nämligen det hårdbrända, brunröda, massiva fasadteglet från Hyllinge. Artikeln "Jetljud vid Hyllinge Tegelbruk" beskriver i ord och bild massaberedningen i nororotor-anläggningen, torkningen och bränningen.

Chefen för dotterbolaget A/S Ildfast i Oslo, civilingenjör Per Aasmundrud, belyser problemet teknisk försäljning, medan ombudskonsultens spalt ägnas åt utbildning och produktkännedom.

Den eldfasta ombudskampanjen blev uppskattad av Höganäs-ombuden. Kampanjen visade, att gemensamma insatser från ombudskåren och Höganäsbolaget ger det bästa resultatet. Samarbetet med återförsäljarna

ifråga om våra utfärger har likaså givit ett glädjande resultat.

"Höganäs-Nytt" lämnar också sin läsekrets informationer om våra syrafasta murmassor. I övrigt fäster tidningen uppmärksamheten på några intressanta referensobjekt för golv- och väggplattor samt uppmanar läsarna att meddela redaktionen, vad man anser om tidningen.

Lennart Segerbank

Danska geologer studerade Skånes stenkolsformationer

Ett 30-tal geologistudenter från Steno, Geological Student Club i Köpenhamn, gjorde under senare hälften av oktober en studieresa i Skåne. Under ledning av Ole Bruun-Christensen vid geologiska institutionen i Köpenhamn studerade de Skånes geologi.

Besök gjordes också vid Höganäsbolaget med Bjuvs gruva och ett dagbrott i Skromberga som studieobjekt. Ing. Z Pilch orienterade vid gruvbesöket om brytningens omfattning och gruvans uppbyggnad, varjämte de danska geologerna informerades om Höganäskoncernens verksamhet och om dess förgrening i Danmark.

Övergruvfogde Harry Lindberg, Bjuvs gruva, i mitten, överlämnar till de förtjusta danska geologerna Ole Bruun-Christensen, t.v., och Peder Fahlhesgård del av en i gruvan funnen förstenad trädstam. Den väger ungefär 60 kg och får efter ingående studium av geologerna sin plats på ett geologiskt museum i Köpenhamn.

Seven veteran employees of Hoeganaes Sponge Iron Corporation, Riverton, and their wives, were guests of P. Ulf Gummeson, President, in his home on Thursday evening, August 13, 1964, in honor of their long continuous service with the Company.

The following men were honored and presented ten year service pins and a gift in recognition of their contribution to the Company's growth:

Edward M. Thompson	Oiler
Joseph Szmyd	Guard
Gerald A. Hepp	Transport Operator
- (To be continued)*

H.S.I.C. Employees Honored For Ten Years Continuous Service. Back Row — Left to right — Claes Bothén, James R. Leone, Klaus S. Lech. Front Row — Left to right — Gerald R. Hepp, Edward M. Thompson.

HSIC-anställda, hyllade för tio års tjänst. Bakre raden: Claes Bothén, James R Leone, Klaus S Lech. Främre raden: Gerald R Hepp, Edward M Thompson.

H.S.I.C. HONORS VETERAN EMPLOYEES

Mr. James R. Leone being congratulated by Mr. P. Ulf Gummeson on receipt of his ten year service pin and gift.

Dir. P Ulf Gummeson gratulerar James R Leone, när denne fick sin 10-årsnål jämte minnesgåva.

Mr. Ronnie Jonsson presenting ten year service award recipients to Mr. Gummeson. Left — William A. DeMore, Assistant to Production Manager. Right — Edward M. Thompson, one of the honored guests.

Produktionschef Ronnie Jonsson presenterar mottagarna av 10-årsbelöningarna för dir. Gummeson. T.v. William A DeMore, assistent till produktionschefen. T.h. Edward M Thomson, en av dem som blev hedrade.

H.S.I.C. PLANT COMMITTEE

On July 30, 1964, H.S.I.C. entertained the members of the Plant Committee. The dinner and show at the Hawaiian Cottage, one of South Jersey's well-known restaurants, was enjoyed by all.

The Plant Committee is responsible for developing and maintaining close commu-

nications between the employees and management. It has been performing this function effectively since 1955. Employee members are elected for terms of one year by secret ballot. The employees of each department elect their own representative. Management members are appointed by the Plant Manager. Gatherings of this nature are held to enable the members to become better acquainted away from the work environment and to foster a closer working relationship.

Förelagsnämnden i Riverton

Den 30 juli 1964 bjöd Hoeganaes Sponge Iron Corporation på underhållning för förelagsnämndens ledamöter. Middagen och caba-

reten på Hawaiian Cottage, en av South Jersey's välkända restauranger, uppskattades av alla.

Företagsnämnden bär ansvaret för att goda relationer skapas och vidmakthålles mellan anställda och företagsledning. Den har fyllt denna uppgift med gott resultat alltsedan 1955. Representanter för de anställda väljes för ett år i sänder genom slutna omröstningar. De anställda vid varje avdelning väljer var sin representant. Företagsledningens representanter utses av fabrikschefen. Sammankomster av detta slag syftar till att i en miljö, som är skild från det dagliga arbetet, bringa ledamöterna i närmare kontakt med varandra och till att främja en god arbetsgemenskap.

(Continued)

James R. Leone	Cartop Repairman
Klaus S. Lech	Machine Operator
Charles W. Robinson	Laborer
Claes Bothén	Treasurer

The honored guests were presented to Mr. Gummeson with appropriate remarks by Mr. Ronnie Jonsson, Production Manager.

The setting, the buffet dinner, the remarks of the speakers, and the fellowship enjoyed, made this evening one which will be long remembered by the honored employees and their wives.

Riverton hedrar veteraner

Sju veteraner bland de anställda vid Hoeganaes Sponge Iron Corporation, Riverton, var jämte fruar gäster hos dir. P Ulf Gummeson i dennes hem torsdag kväll den 13 augusti 1964 som en hedersbevisning för lång, oavbruten tjänst hos företaget.

Hedrade med 10-årsnål och en minnesgåva för sin medverkan till företagets framgång blev följande anställda:

Edward M Thompson	smörjare
Joseph Szmyd	vakt
Gerald A Hepp	transportarbetare

James R Leone	vagnsreparatör
Klaus S Lech	maskinskötare
Charles W Robinson	diversearbetare
Claes Bothén	ekonomichef

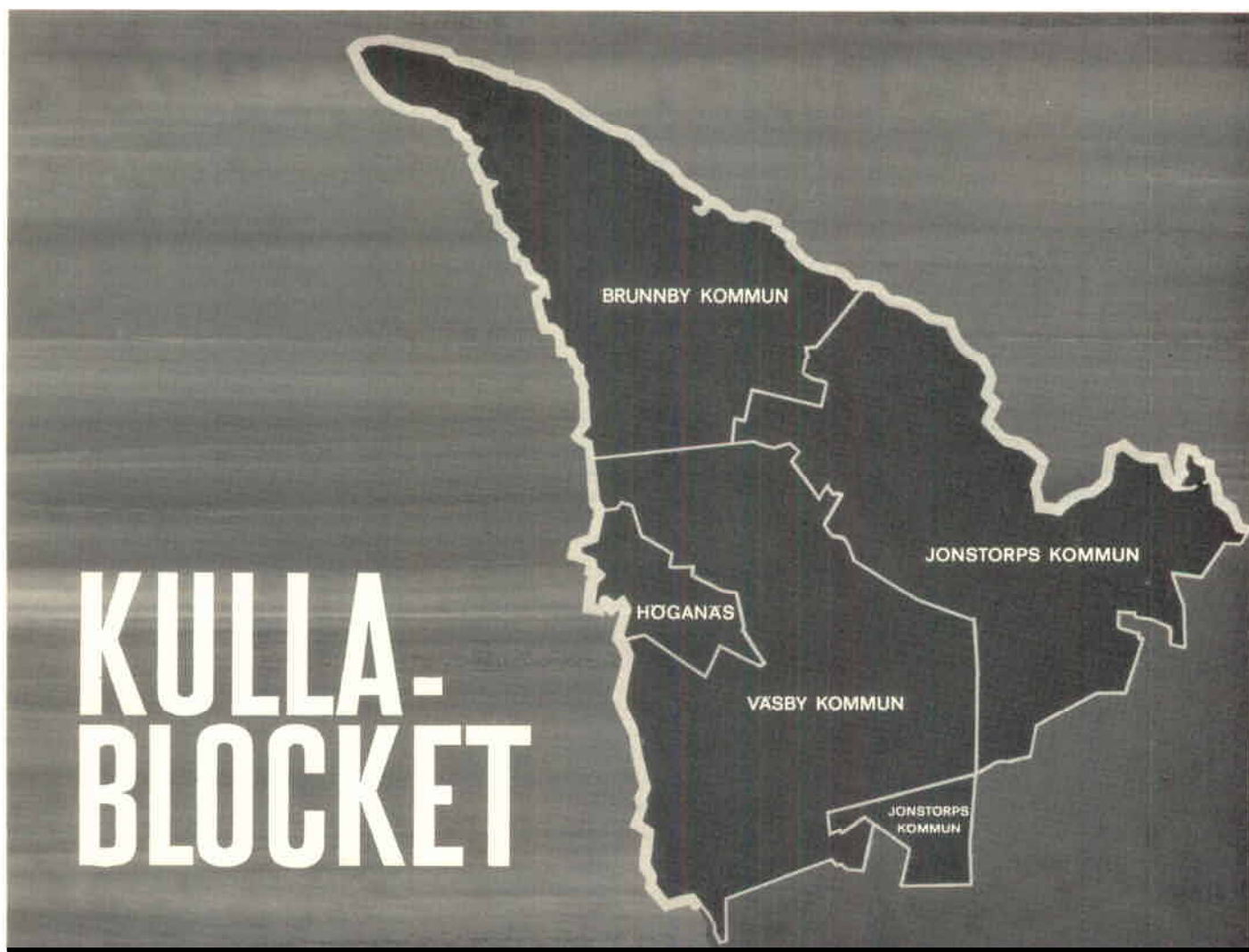
Hedersgästerna presenterades för dir. Gummeson med några väl valda ord av produktionschef Ronnie Jonsson.

Samvaron, måltiden, uppskattande tal och det goda kamratskapet, varom allt detta vittnade, gjorde denna afton till en minnesrik stund för de sålunda hedrade anställda och deras fruar.

H.S.I.C. Plant Committee. Left to right — Ronnie Jonsson, Production Manager; Henry Lennox, Sponge Department; Mrs. Albertha Purdy, Secretary to Plant Committee; Daniels Davis, Maintenance and Service Department and Chairman; Sture Mossberg, Plant Manager; Lloyd Williams, Industrial Relations Manager; Benjamin Maccar, Powder Department; Michael Seaman, Laboratory and Office; Franz Roemer, Plant Engineer.

HSIC:s företagsnämnd, som alltsedan 1955 med gott resultat fyllt uppgiften att skapa och vidmakthålla goda relationer mellan anställda och företagsledning.

BAKGRUNDEN TILL KOMMUNSAMMANSLAGNINGEN I NORDVÄSTRA SKÅNE

I akt och mening att på sikt nå en frivillig sammanslagning av de kommunala enheterna i Kullabygden kommer ett vidgat kommunalt samarbete att inledas mellan dessa kommuner. Orsaken till denna strävan mot ett framtida samgående är ett riksdagsbeslut från 1962, utformat som ett tillägg till 1919 års lag om ändring i kommunal och ecklesiastik indelning. Enligt detta tillägg skall det "för varje län finnas en av Konungen fastställd plan, som utvisar den med hänsyn till befolkningsförhållandena och den ekonomiska utvecklingen ävensom de kommunala förvaltningsuppgifternas omfattning och beskaffenhet samt förhållandena i övrigt lämpligaste indelningen av länet i kommuner." Det är enligt en sådan plan, som kullakommunerna skall utgöra en enhet.

Befolkningsunderlaget krymper

Riksdagsbeslutet i ärendet har föregåtts av sedvanlig offentlig utredning, vilken remissbehandlats av bl.a. kommunerna, och det motiveras (konstitutionsutskottets utlåtande nr 1 år 1962) bl.a. med att "den ständigt fortgående utflyttningen från glesbygder och mindre tätorter har medfört, att ett växande antal kommuner icke längre uppnår den vid

1952 års kommunindelning eftersträva normalstorleken, dvs. 3 000 invånare".

Förvaltningsuppgifterna ökar

Därtill kommer, enligt utskottet, att "förvaltningsuppgifter i vidgad omfattning tillförts kommunerna ifråga om skolväsendet, socialvården, hälsovården och byggnadsväsendet. Näringslivets och kommunikationernas utveckling samt medborgarnas ökade krav på samhällsservice har medfört behov av en enhetlig samhällsplanering utöver de nuvarande kommungränserna. Samtidigt har särskilt för glesbygdskommunernas del de ekonomiska betingelserna för den kommunala verksamheten försämrats till följd av stagnerande skatteunderlag och en av penningvärdets fall orsakad urholkning av de skatteunderlagsgraderade statsbidragen". I utskottsutlåtandet, konstateras vidare:

Naturlig intressegemenskap omkring en centralort

"En samordning av den kommunala verksamheten inom en grupp av kommuner (= kommunblock), som bildar en näringsgeografiskt sammanhängande region och sammanhålls av en naturlig intressegemenskap om-

kring en centralort, måste vara ägnad att gynnsamt påverka förvaltningens effektivitet, vare sig samarbetet ger upphov till kommunbildning eller ej."

För att nå det samarbete mellan kommunerna, som åsyftas i riksdagsbeslutet, "bör statsmakterna på skilda sätt verka för att en samarbetsnämnd med rådgivande och förslagsställande funktioner tillskapas för varje kommunblock".

Samarbetsnämndens uppgifter

En sådan "samarbetsnämnd bör ha till uppgift att fortlöpande ägna uppmärksamhet åt möjligheterna till samarbete mellan kommunerna inom kommunblocket samt avgiva förslag och yttranden i dylika frågor". I det ovan angivna utlåtandet tilldelas samarbetsnämnden också uppgiften att kunna nyttjas som remissorgan av statliga myndigheter.

Väntade förbättringar

De avsnitt av den kommunala verksamheten, där man generellt förväntar att ett samarbete skall leda till förbättringar, är flera. Några exempel:

Samhällsplaneringen är i första hand en uppgift, som åvilar byggnadsnämnden. En

samverkan inom kommunblocken bör göra det möjligt att ställa sakkunniga biträden till byggnadsnämndernas förfogande, och detta bör i sin tur göra dessa nämnder bättre skickade att fullgöra alla på dem ankommande uppgifter.

Hälsovårdsnämndernas verksamhet tenderar alltmer att bli av den art, att problemlösningarna förutsätter tillgång till utbildad personal, och även där bör en samverkan erbjuda ökade ekonomiska och personella resurser.

Den i socialvården ingående åldringsvården är också ett arbetsfält, där en interkommunal samverkan bör kunna ge lättnader. Vissa ålderdomshem bör kunna utnyttjas för vård av normalt åldrande personer och andra avdelas för vård av personer, som inte tillhör ålderdomshemmens klientel men som på grund av platsbristen på sjukhus och sjukhem måste vårdas där.

Brandförsvaret är ett annat område, där den förebyggande verksamheten kommer att kräva allt större arbetsinsatser, som motiverar tillgång till heltidsanställda brandchefer. Även för det släckande brandförsvaret är en samverkan inom kommunblockets ram ägnad att för brandkårernas vidkommande skapa förutsättningar för effektivare insatser vid brandsläckning.

Fritidsfrågor, vatten- och avloppsfrågor, kulturfrågor och spörsmålen om administration och förvaltning är också områden, där en samverkan bör kunna ge ett gott utbyte.

Kommunblock I består av Höganäs, Brunnby, Väsby och Jonstorp

Länsstyrelsen i Malmöhus län har upprättat förslag till länets indelning i kommunblock. Detta förslag har sedan granskats av Konungen, som fastställt, att kommunblock I i Malmöhus län skall omfatta Höganäs stad samt landskommunerna Brunnby, Väsby och Jonstorp.

Höganäs stad blir självfallet centralorten vid en sammanslagning av de kommunala enheterna i Kullabygden. Detta är det nya stadshuset, som invigdes 1961.

Blocket sammanfaller helt med det av länsstyrelsen tidigare fastställda högstadieskolenämnden tidigare fastställda högstadieskolenämnden. Blockindelningen har heller inte mött någon gensaga från de i blocket ingående kommunernas sida, och samarbetsnämnden är redan i funktion, varför det kan vara på sin plats att ge några uppgifter om de i blocket ingående kommunerna.

Befolkningsprognos

I det av länsstyrelsen upprättade förslaget till blockindelning anges folkmängden åren 1950 och 1960 samt den beräknade folkmängden år 1975 sålunda:

	1950	1960	1975
Höganäs	6 930	7 473	8 000
Brunnby	2 851	2 443	1 900
Väsby	4 277	4 149	4 600
Jonstorp	2 400	2 298	1 800
Kommunblocket	16 458	16 363	16 300

Prognosen för 1975 antyder, att befolkningstillväxten i Höganäs och Väsby skulle bli mindre än avtappningen från Brunnby och Jonstorp. Då prognoser av detta slag alltid är vanskliga, är det knappast meningsfullt att kommentera prognosen på annat sätt än att framhålla, att det är en prognos som gjorts utan att hänsyn kunnat tas till t.ex. den utbyggnad av Höganäsbolaget, som skett under 60-talet, och den därav följande expansionen i stad och bygd.

Fördelningen unga — gamla

Även om Höganäs stad under 10-årsperioden 1950—1960 ökade sin folkmängd, har fördelningen mellan unga och gamla i staden i stort sett utvecklats på samma sätt som i landskommunerna.

Procentandelar barn och ungdomar upp till 15 års ålder var följande:

	1950	1960
Höganäs	20,2	20,4
Väsby	22,0	21,7

Jonstorp	20,9	20,9
Brunnby	20,6	17,0

För åldersgrupperna 60 år och äldre är procentsiffran följande:

	1950	1960
Höganäs	17,6	21,0
Väsby	18,9	21,2
Jonstorp	19,1	23,6
Brunnby	21,5	27,2

Undervisning och socialvård kostar mest

Befolkningens sammansättning har en avgörande betydelse för de ändamål, till vilka de olika kommunerna disponerar sina utgifter. Undervisning och socialvård är i de flesta kommuner de stora utgiftsposterna. För innevarande år utgör de kommunala utgifterna för dessa båda ändamål inom respektive kommun följande antal procent:

	Jonstorp	Brunnby	Väsby	Höganäs
Undervisning	31,2	29,0	23,8	21,8
Socialvård	33,3	35,0	26,4	27,8

Kommunalskatten varierar

Denna redovisning av kostnaderna kräver emellertid att också den kommunala uttaxeringen tas i beaktande. För innevarande år är kommunalskatteuttagen per skattekrona dessa:

Väsby	8: 45
Brunnby	6: 65
Jonstorp	7: —
Höganäs	10: 27

Stigande skatteunderlag

Till denna starkt koncentrerade redovisning för kommunblocksbildningen skall endast fogas ytterligare ett par sifferuppgifter, nämligen skatteunderlaget uttryckt i beviljningskronor i de fyra kommunerna för åren 1960—64:

	1960	1964
Höganäs	300 844 (=100)	413 715 (=138)
Brunnby	83 043 (=100)	107 094 (=129)
Väsby	116 149 (=100)	193 188 (=166)
Jonstorp	72 517 (=100)	98 218 (=135)

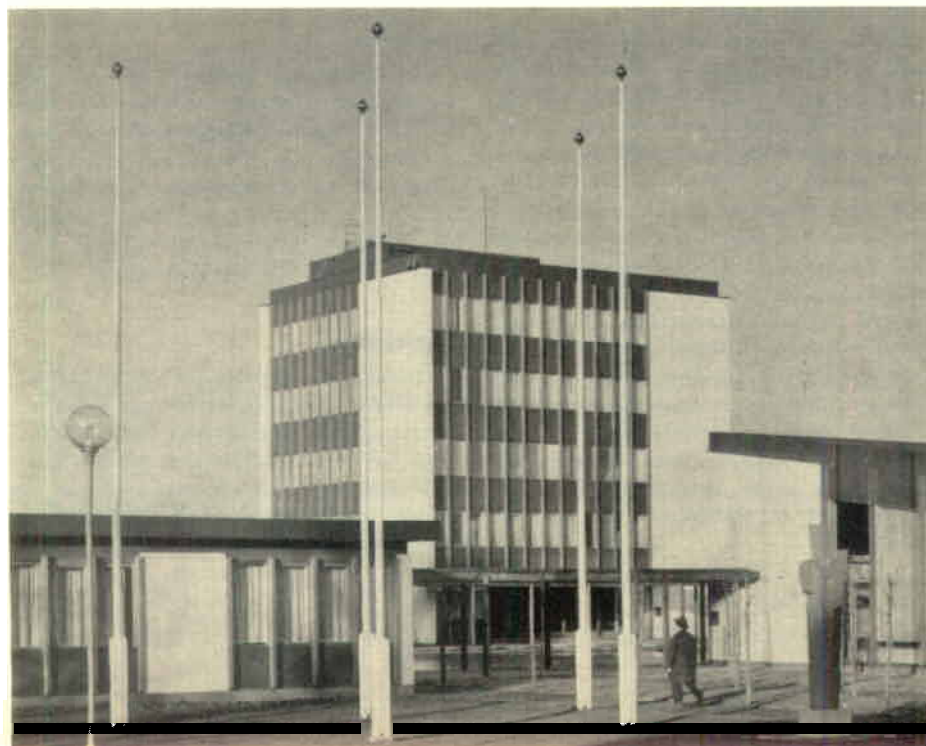
Landsbygdsmajoritet i samarbetsnämnden

I blockets samarbetsnämnd är kommunerna företrädare av följande antal representanter:

Brunnby	2
Höganäs	3
Jonstorp	2
Väsby	2

De bestämmelser i kommunallagen, som gäller kommunens styrelse, skall i tillämpliga delar gälla för samarbetsnämnden. Det ankommer på denna att, när så befinnes lämpligt, ta initiativ till sådan ändring i den kommunala indelningen, att de fyra kommunerna blir en enda kommunal enhet. Att en sådan indelningsändring skall komma till stånd är klart, frågan gäller nu, när de politiska instanserna anser opinionen mogen för ett sådant steg.

Arne Sæby-Olsson

Öresunds snabbaste bilfärja

Den 5 december hade en ny bilfärjeförbindelse mellan Sverige och Danmark premiär på routen Höganäs—Gilleleje. M/s Gilleleje, som äges av det nystartade Rederiaktiebolaget GH-linjen med säte i Höganäs, öppnade då den första reguljära förbindelsen mellan de båda broderländerna i norra inloppet till Öresund. Med 14 knops marschfart är det den snabbaste bilfärja, som trafikerar Sundet.

Trafiken mellan Sverige och Danmark befinner sig i snabb tillväxt, och någon mättnad i trafikbehovet kan för dagen inte skönjas. Tillgängliga prognoser pekar för övrigt på en flerdubbling inom en relativt snar framtid av dagens i och för sig intensiva trafik mellan de båda länderna.

Trafikkoncentrationen på leden Hälsingborg—Helsingör har numera nått en sådan omfattning, att man med hittillsvarande utrymmesresurser i hamnarna knappast har möjlighet att på likvärdiga villkor acceptera nya trafikföretag. En breddning av förbindelsen åtet att omfatta även andra hamnar med längre inbördes avstånd har därför kunnat iakttagas under senare år.

Av olika anledningar har någon reguljär

förbindelse i norra inloppet till Öresund mellan Sverige och Danmark hittills inte etablerats. Ett konsortium av intressenter i Hälsingborg med nära anknytning till färjetrafiken där har efter marknadsundersökning funnit godtagbara förutsättningar för en reguljär färjeförbindelse mellan Höganäs och Gilleleje.

Lastbilsskeppning underlag

Trafiken på denna route baseras i första hand på överskeppning av lastbilar. Det är inte fråga om att stjäla trafik från Hälsingborg—Helsingör-leden utan mera om en strävan att på ett tidigt stadium tillkämpa sig en säker andel i det tillkommande trafikunderlaget. Initiativtagarna har sålunda tänkt sig en reguljär helårsförbindelse främst inriktad på överskeppningsservice för nyttotrafik. Som ett komplement till denna har man även tänkt utnyttja det latenta behovet av gränshandel mellan främst Kullablocket och motsvarande befolkningsområde omkring Gilleleje. I båda dessa områden sker ju sommartid en våldsamt temporär utökning av befolkningsunderlaget i form av sommargäster. Även för denna konsumentgrupp skulle den nya färjeförbindelsen innebära en möjlighet till en naturlig gränshandel.

Bilden ovan: M/s Gilleleje anlöper med flaggspel Höganäs hamn för premiärturen lördagen den 5 december. Sammanlagt 250 gäster steg ombord först i Höganäs och sedan i Gilleleje. Under en kryssning i Sundet serverades en välsmakande måltid, varunder många talare lovordade initiativtagarna till GH-linjen och önskade denna all framgång.

GH-linjen

Det ursprungliga konsortiet bestod av sjökapten Rolf Johnsson, restaurangchef Algot Nilsson och speditör Ragnar Kastenholt. Detta triumvirat har tillsammans med några danska och svenska finansiärer bildat Rederiaktiebolaget GH-linjen med säte i Höganäs för att driva färjetrafiken. Rederiets verkställande direktör är kapten Johnsson.

Helt ny färja

Det nya företaget har på förmånliga villkor lyckats förvärva en nybyggd norsk bilfärja avsedd för högsjötrafik. Det norska fartyget har en för den tillränkta trafiken rationell utformning och är specialinriktad för lastbilstrafik, har god sjövärdighet, hög fart och lämpliga dimensioner för angöring av

att för rimlig kostnad i framtiden skapa ett synnerligen förnämligt färjeläge. Avsikten är också, att i den mån färjetrafiken utvecklas på ett tillfredsställande sätt bygga ut hamnen där.

Gångtid ca 40 min.

Avståndet mellan Höganäs och Gilleleje är 17,4 km och färjan har en gångtid av ca 40 minuter. Vägssystemet på den svenska sidan är relativt väl utbyggt, även om den ur färjesynpunkt intressanta förbindelsen mellan E 6 och Höganäs inom ett avsnitt idag är av mindre god klass på grund av vägens kurvighet. I en nyligen publicerad vägbyggnadsplan för distriktet finns emellertid en helt ny högklassig förbindelseled inlagd från E 6 söder om Ängelholm över Vegeholm och direkt till Höganäs. Genom tillkomsten av en sådan led får färjeförbindelsen ett utomordentligt förnämligt komplement på landsidan.

På den danska sidan är vägssystemet relativt gott med godtagbar standard på förbindelserna från Gilleleje söder ut. En av fördelarna med den nya leden ligger i att man

Verkställande direktören i GH-linjen, sjökapten Rolf Johnsson, har anledning vara stolt över sitt vackra fartyg m/s Gilleleje, som hädanefter skall ombesörja bil- och personbefordran på linjen Höganäs—Gilleleje.

kan undvika de starka trafikkoncentrationer, som tidvis försvårar framkomligheten i Helsingborg och Helsingör. Man räknar sålunda med att kunna erbjuda en mera ostörd flytande led i den nya nordliga förbindelsen.

Rederikontor och förtullningslokaler

Det nya rederiföretaget har sina kontorslokaler vid Strandgatan 11 i Höganäs. För biljettförsäljning och lastbilsspedition har särskilda utrymmen ordnats i resp. hamnar i anslutning till erforderliga förtullningslokaler. De nya lokalerna får till att börja med provisorisk karaktär. I den mån trafiken stabiliseras och mera erfarenhet vunnits om den faktiska omfattningen, kommer mera permanenta lokaler att uppföras i hamnen.

Lyckad premiärtur

Lördagen den 5 dec. hade färjan sin premiärtur, till vilken hade inbjudits åkeriägare, representanter för näringslivet i övrigt samt för stat och kommun, turistväsendet, pressen m.fl. från båda sidor av Sundet. Under en kryssning serverades en delikat "GH-lunch special", varunder flera tal hölls, bl.a. av Höganäskoncernens chef, dir. Olov Herneryd. Denne underströk linjens betydelse för stad och bygd samt för Höganäsbolaget. "Från att ha legat utanför allfarsvägen ligger Höganäs nu vid denna", sade koncernchefen.

på linjen Höganäs—Gilleleje

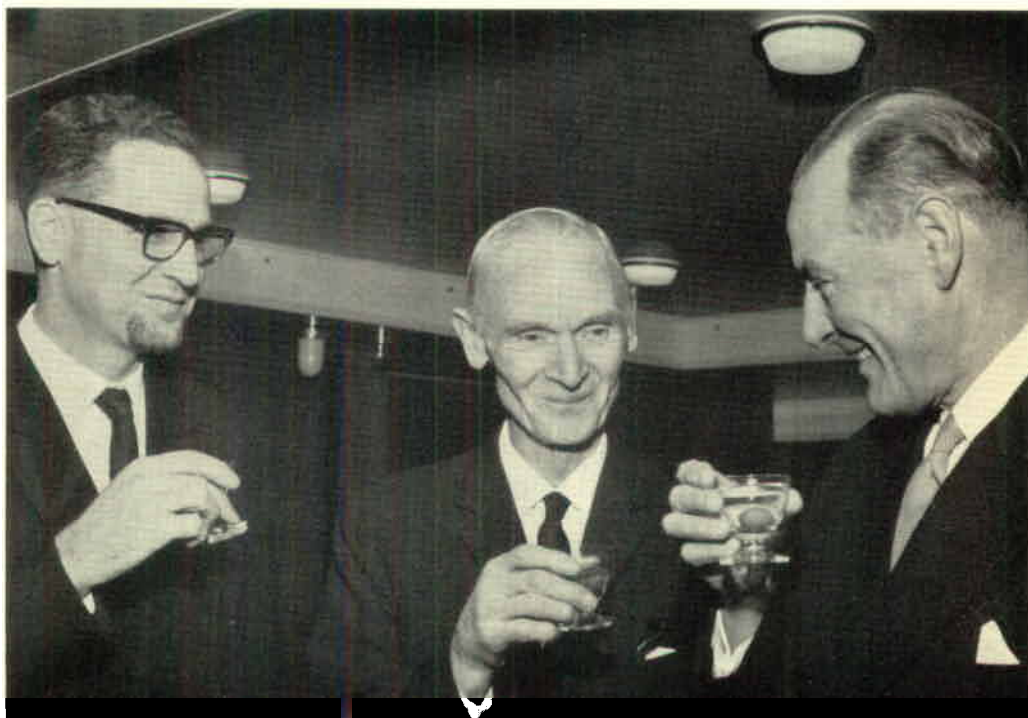
hamnarna i Höganäs och Gilleleje. Färjan, som seglar under namnet Gilleleje, är 57 m lång och 12,2 m bred och har en maskinstyrka om 2400 hästkrafter. Den är utrustad med två Kamewapropellrar, vilket i hög grad underlättar manövreringen. Färjan rymmer 45 personbilar eller 7 lastbilar med släp och kan på varje tur medföra maximalt 250 passagerare. För såväl passagerare som bilar finns det helt inbyggda utrymmen. Givetvis ingår en god restaurangutrustning och utrymmen för försäljning av s.k. sundsvaror.

Hamnarna

I Höganäs angöres Höganäsbolagets industrihamn. Tillkomsten av den nya färjetrafiken kommer att innebära ett lämpligt komplement till den godstrafik, som f.n. hanteras i huvudsak för Bolagets räkning. Höganäs hamn har relativt goda utrymmen både för manövrering och för uppställning av fordon, som väntar på övertransport.

I Gilleleje har den för några år sedan moderniserade fiskehamnen kommit till användning. Denna hamn är av helt annan karaktär än hamnen i Höganäs och erbjuder i sitt nuvarande skick inte fullt samma goda åtkomlighet som den svenska hamnen. Lyckligtvis finns dock i Gillelejes hamn goda möjligheter

Höganäsbolagets lyckönskningar framfördes av direktör Olov Herneryd, som här f.h. syns i glatt samspråk med stadsfullmäktiges ordförande i Höganäs, Henry Hansson, i mitten, och styrelseordföranden i GH-linjen, advokat Göran Ramberg.

Bilrally - fisketurer - konstutlottning

- lockande programpunkter för medlemmarna i Höganäsbolagets Tjänstemannaförening

Vid Höganäsbolagets Tjänstemannaförenings årsmöte i våras invaldes några nya ledamöter i föreningens styrelse. Denna fick därmed en välbehövlig injektion, som medförde aktiverad verksamhet. Bland lockande programpunkter kan nämnas ett söndagsbilrally under mottot "Känn Din bygd", som samlade 40 ekipage. Fisketurer i Sundet har varit populära med växlande fiskelycka. Konst för 6 100 kr utlottades vid den 25:e konstutlottningen.

Tommy Bergdahl bäst i trevligt bilrally

Höganäsbolagets Tjänstemannaförening inbjöd söndagen den 25 oktober sina medlemmar till en ny form av aktivitet, nämligen ett söndagsbilrally med motto "Känn Din bygd". Föreningen avsåg härmed att försöka locka ut personalen på en söndagstur på två till tre timmar i Kullabygden och vände sig särskilt till de nyanställda i Bolaget. Anslutningen

blev stor: inte mindre än 40 ekipage — många husfäder hade tagit med barn och blomma — startade på söndagsmorgonen från Bildeve i Höganäs och körde en av tävlingsledningen uppgjord route runt i bygden.

Målplatsen var förlagd till planen utanför Höganäsbolagets Centralverkstad, där ett enklare manöverprov var arrangerat för att eventuellt skilja deltagare med samma poäng. Särskild barntävling arrangerades. 36 barn besvarade med stor inlevelse de varierande frågorna och kunde samtliga vid målplatsen inlämna praktiskt taget fullständiga lösningar. Som belöning fick de en av Höganäsbolaget skänkt tvåfärgspenna.

I den ordinarie tävlingen ingick bl.a. att försöka bestämma vattentemperaturen i Lerhamn och att kunna peka ut gingkoträd, tulpanträd och mullbärsträd i den vackra parken kring Balderups gods. Detta prov var mycket uppskattat, och tidvis var parken full av tävlande med lexikon och blad i händerna.

Gingkoträdet är Japans heliga träd. Det bär nötter, som äts gröna. Men vi behöver inte gå

så långt bort i geografien för att få en anknytning till gingkoträden. De fanns i nordvästra Skåne redan för 150 milj. år sedan, nämligen i de tropiska sumpskogar, som då täckte denna del av landet och som gav upphov till Skånes stenkolsförande formation. Det finns f.ö. märkligt nog ett gingkoträd också i våra dagar i själva Höganäs. (Var finns detta träd? Ett prov för Dig, ärade Höganäs-läsare!)

Tulpanträdet har fått namn efter sin blomma, som liknar en dubbel tulpan, gul till färgen. Fruktställningen ser ut som en kotte. Detta träd blir 50 år, innan det börjar blomma.

Balderup har många andra rariteter i sin stora trädgård, däribland ett träd med det latinska namnet *Kryptomeria japonica*.

Efter eksursionen i Balderup fortsatte rallybilisterna Ängelholmsvägen fram till Svanhalls Sjöfartsmuseum, där deltagarna skulle identifiera dels en ålderdomlig gruvlampa och dels en stor tand från en spermacetival. Detta prov blev utslagsgivande, och segraren var den ende, som helt knäckte denna nöt.

Segrande ekipage i Höganästjänstemännens bilrally — tekn. lic. Tommy Bergdahl med fru Carita och "gullige" Thomas.

Färden gick vidare till Jonstorps kyrkogård, där deltagarna skulle bestämma, vilken känd skadespelare, som låg begravd på västra delen av kyrkogården och samtidigt uttyda de tre bokstäver, som föregick skadespelarens namn.

Man närmade sig nu målet och hade som slutprov att ta reda på vem som hade utfört statyn av Magnus Stenbock i Höganäs.

Samtliga startande fick billjuset gratis kontrollerat av Bildeve, och alla fick också vid målet en burk kaffe som tack för väl genomförd tävling. Prisutdelningen ägde rum på Bruksgården på söndagskvällen. Direktör K G Paulson, som förrättade prisutdelningen, kunde dela ut en ansenlig mängd belöningar av varierande slag. De tjugo första ekipagen erhöll pris. Så fick t.ex. segraren Tommy Bergdahl flygresor Ängelholm—Stockholm tur och retur jämte helårsprenumeration på NST, HD och Nyheterna. Efter prisutdelningen följde en enkel supé i gemytlig stämning. Resultat, poäng och sätt att lösa uppgifterna diskuterades livligt under kvällen.

Prislista:

1. Tommy Bergdahl
2. Ingvar Knutsson
3. Lennart Gunnarsson
4. Bertil Hierner
5. Anitha Johnsson
6. Kerstin Johansson
7. Ulf Hansson
8. Börje Aronsson
9. Stefan Kovacs
10. Thomas Jönsson
11. Lars Tranesjö
12. Karl-Axel Engström
13. Bertil Liljegren
14. Sven Hedén
15. Åke Schönhult
16. Bertil Lövgren
17. Jan Svensson
18. Berne Liljegren
19. Torsten Johnsson
20. Enar Askeröth

Barntävlings:

Mats Engström
Carina Andersson
Rolf Boström
Britt-Marie Liljegren

Rolf Julin

Ing. Bengt Andersson, i mitten, var den ende i denna glada trio sportfiskare, som hade fiskelycka på en av Höganästjänstemännens fisketurer i Sundet. Ing. Rune Torim, t.v., och planeringstekniker Gustav Eriksson var till synes inte ledsna över att de inte fick napp.

Förman Karl Bolinder, Centrallaboratoriet, valde som andre pristagare vid Höganästjänstemännens 25:e konstutställning "Vid Kullaberg", en oljemålning av Torsten Hult.

Konst för 6 100 kr i 25:e utställningen

Den 25:e utställningen och utställningen i Höganäsbolagets Tjänstemannaförenings regi ägde rum fredagen den 13 november på Bruksgården och gick i jubileets tecken. Konstföreningen bjöd traditionsenligt på ett glas sherry, innan medlemmarna hälsades välkomna av ordföranden, Lars G Larsson, som bl.a. nämnde, att föreningen hittills lotrat ut 454 vinster och utställt 1 434 konstverk under de gångna åren. Direktör K G Paulson tackade förutvarande och nuvarande konstkommittéer för insatserna inom konstföre-

ningen och uttryckte även den förhoppningen, att Höganäsbolaget i framtiden skulle få möjlighet att inköpa konstverk att inplaceras i arbetsmiljön.

Som "Fru Fortuna" medverkade fru Dagmar Hartlow, som hade glädjen att själv bli delaktig av den tur hon utmätte åt andra. Att fredagen den 13 inte nödvändigtvis behöver betyda otur, fick direktör Edvin Olsson erfara. Han vann nämligen 1:a pris och valde oljemålningen "Motljus" av Rulle Abrahams-son. Förman Karl Bolinder bestämde sig för

"Vid Kullaberg" av Torsten Hult. Tredje pristagare blev fröken Asta Persson, som valde "Vilse" av Lennart Lindberg. Sammanlagt 23 vinster delades ut, och vinnarna hade att välja mellan 70 konstverk av 21 olika konstnärer. Samtliga konstnärer har tidigare deltagit i föreningens utställningar.

Efter utställningen packade man in sig i bussar och åkte till okänd ort, dvs. i detta fall till Hotell Kullaberg i Mölle för att äta gås-middag och dansa.

Lars G Larsson

Reslust

Walfrid Johansson
Höganäs

— Jag har i hela mitt liv bott i Långaröd 4, där jag byggde mitt hus för snart 40 år sedan, berättar Walfrid Johansson, 67. Jag satte igång med husbygget samma dag, som den sista strejken bröt ut vid Höganäsbolaget den 9 januari 1925, och jag gjorde det mesta arbetet själv. Min vagga stod i trähuset ett stenkast längre bort, det första huset på detta område. Per Jönsson—"Jägare" hette dess ägare. Han livnärde sig på jakt, som också blev mitt stora intresse. Jägaregatan här intill torde vara uppkallad efter honom.

Min far Nils var gruvarbetare, och han deltog i sänkningen av Schakt Sjöcrona omkring sekelskiftet. Vid den tidpunkten hade Höganäsbolaget inköpt den lantgård, som senare blev riksbekant som Långarödsgården, och i denna inrett 19 bostadslägenheter.

Som liten pojke fick jag vid sidan av mor hjälpa till med att gallra betor här ute i Långaröd. På somrarna var jag vaktpojke. Sedan jag slutat skolan, blev också jordbruket min inkomstkälla fram till 1913. Då började jag i Schakt Oscar och var med avbrott som jordbrukare igen under två år sysselsatt vid gruvdriften till 1921.

Detta år blev jag "min egen" och tog tillsammans med min äldre broder Gustav olika entreprenadarbeten. Vi hade bl.a. flera uppdrag för Höganäsbolaget. På Kinnekulle medverkade vi sålunda i en försöksbrytning av bentonit, och vi deltog också i sänkningen av Schakt Malmros i Billesholm i början av 1940-talet. Från 1947 arbetade jag som fast anställd ovan jord vid Schakt Gustaf Adolf fram till pensioneringen.

Johansson trivs ute i friska luften, och till fots eller per cykel blir det dagliga turer på omkring en mil, säger han. På äldre dagar har han gripits av reslust och företar längre eller kortare färder utomlands. Finland, Österrike och flera gånger Tyskland har varit resmål. Nu planerar han att tillsammans med fru Hilda fira julen i Tyskland, om resebyråns program passar.

Samhörighet med företaget

Johan Pettersson
Bjuv

— Jag har trivts under mina 41 år som gruvarbetare i Bjuvs gruva, säger Johan Pettersson, 67. Ett gott förhållande har alltid rått till arbetskamrater och gruvbefäl. I mitt arbete har jag haft känslan av samhörighet med företaget, liksom känt att det varit mitt eget jag arbetat med.

Pettersson är född i Ekeby, där han i mycket unga år började sitt förvärvsarbete inom jordbruket. Han fortsatte därmed, då Bjuv blev boplatz 1913. Tio år senare gick han emellertid under jord, först som dragare och sedan som kolhuggare. Och det har P. aldrig ångrat.

— 1930 var jag bland de första i Bjuv, som byggde eget hus med Bolagets subvention, berättar Pettersson. Denna skulle "tjänas av" under fem års anställning. Huset var precis färdigt, då de dåliga tiderna satte in med avskedanden. Jag tillhörde dem som skulle drabbas därav. Då ingrep emellertid dåvarande bolagschefen, dir. Ragnar Blomquist. Han deklarerade, att om en anställd stimulerats till att bygga egen fastighet med företagets subvention och krav på fem års anställning, så skulle man inte genom avsked hindra vederbörande att fullfölja den överenskommelsen. Jag högaktar dir. Blomquist för denna hans inställning. Den kanske bidrog till vad jag sagt om samhörighet.

Petterssons vittnesbörd därom får en stark klang av uppriktighet, när man konstaterar, att han varit en verklig trotjänare bland gruvkarlarna. Det skulle vara mycket tungt vägande skäl, för att han skulle utebli från sitt arbete.

I många år har han varit skyddsombud. Bland fritidsuppgifterna kan nämnas uppborrdsmannaskap inom Avd. 48. Han var dessutom kontaktman mellan avdelningen och personalen vid Schakt Olstorp. Skötseln av den egna fastigheten och trädgården har tagit sin tid med goda resultat. Därom vittnar bl.a. ett diplom på väggen från "Utställningen frukt" i Malmö 1944.

Roddentusiast

Frans Lundkvist
Höganäs

Sexton år gammal fick Frans Lundkvist, 70, börja som dragare i Schakt Siöcrona i Skromberga. Vid 50 års ålder blev han ugnstömmare i rörfabriken i Höganäs, ett påfrestande arbete, som man normalt vill byta mot annan sysselsättning, när halvsekelgränsen passeras. Om vi slutligen talar om att han med 54 år på nacken var med om att ro hem en oldboysseger till Höganäs Roddförening, så är allt detta bevis på att Lundkvist varit en kraftkarl.

— Jag är född i Ekeby, berättar L., och lantbruket gav mina första förvärvade slantar. 1908 tog jag anställning vid Skrombergaverkens klinkertillverkning men blev året därpå verktygspojke i Schakt Siöcrona och dragare redan vid 16 års ålder. Efter något år i Nyvångs gruva i början av 1920-talet kom de svåra åren med arbetslöshet. Det blev för mig först AK-arbeten, och sedan följde jag med skördetröska i några år.

1923 fick jag ny anställning vid Bolaget, nu vid järnsvampsverket och sedan vid lastningen i Höganäs. Det var då roddsporten började intressera mig. Förflyttningen till Gunnarstorps gruva blev jag därför inte så glad för. Under halvtannat år cyklade jag två gånger i veckan till Höganäs för roddträning. 1928 fick jag börja vid lastningen i Höganäs igen för att två år senare förflyttas till Skromberga som klinkerpressare. Så kom 1930-talets arbetslöshet vid Bolaget, och jag arbetade nio år vid Danhults tegelbruk. Sedan följde anställning vid Höganäs Dragarelag och därefter någon tid som byggnadsarbetare.

1944 återkom jag till Höganäsbolaget som ugnstömmare, 50 år gammal. Jag höll på därmed till fyllda 65 och var sedan fram till pensioneringen, för min del vid 70 års ålder, sysselsatt vid lerbråkan.

Roddsporten har som nämnts varit Lundkvists stora hobby. Ett svenskt mästerskaps-tecken i inriggad tvåa och sex DM-tecken i inriggad fyra finns i hans prissamling. Där

hittar man också Svenska Roddförbundets förtjänsttecken i guld. Han hade "plikstens" plats i roddbåten, och plikttrohet har i alla väder varit utmärkande för denne kraftkarl.

Gott kamratskap

*Hilding Paulsson
Höganäs*

— Jag är infödd höganäsare, berättar Hilding Paulsson, 67. 15 år gammal blev jag lärling i Motorfabriken i Höganäs. Året efter började jag i smedlära i Gedsholms smedja, men tog 1914 värvning vid Skånska Kavalleriregementet i Hälsingborg under tre år.

SJ blev sedan min arbetsgivare, varvid jag placerades som stationskarl först i Östersund och sedan i Duved. 1919 började omfattande inskränkningar i personalen vid SJ, varför jag sökte mig till Höganäsbolagets fabriksdrift på min födelseort. I början av 1920-talet blev det arbetsbrist även där. Jag hade att välja på avsked eller arbete i gruvan och gick under jord i 2½ år. Sedan fick jag åter börja vid fabriken. I 20 år var jag begjutare i Rörfabriken. Nog var det ett hårt jobb, men arbetet i 4-mannalag präglades av enighet och gott kamratskap, vilket skapade trivsel. Från 1947 tjänstgjorde jag som brännare, och det blev sammanlagt 44 år vid Bolaget.

Paulsson är intresserad av fruktträd och har som trädgårdsskötare haft många fritidsuppgifter. Han tycker om att ge sig ut i skog och mark och anser cykeln som det bästa fortskaffningsmedlet för att tillfredsställa denna lusta. I hemmets vrå kopplar han gärna av med en bok i handen och väljer då helst reseskildringar.

Trivdes bäst i gruvan

*Hjalmar Andersson
Höganäs*

Född på Svedberga gård i nordv. Skåne blev jordbruket den första inkomstkällan för Hjalmar Andersson, 67. Vid sjutton års ålder blev stugan för trång, och han tog värvning

PERSONALNYTT

Jan Bergman, ingenjör, tidigare marknadsanalytiker, har utsetts till försäljningschef för Byggmateriavdelningen, Försäljningsavd., Höganäs.

Lennart Boman, ingenjör, har utsetts till försäljningschef för Röravdelningen, Försäljningsavd., Höganäs. Han var tidigare serviceingenjör inom varugrupp Byggmateri.

Bertil Liljegren, ingenjör, tidigare försäljnings- och planeringsingenjör på Centralverkstaden, Höganäs, har utsetts till verkstadsingenjör.

Ivan Näslund, ingenjör, tidigare chef för den byggkeramiska serviceavdelningen, har utsetts till chef för Utvecklingssektionen samt till försäljningschefens ställföreträdare på Byggmateriavd., Försäljningsavd., Höganäs.

Gunvor Gunnarsson, fru, har efterträtt fru Dagmar Hartlow som sekreterare till verkst. direktören vid Höganäsbolaget.

Sven Hedén, ingenjör, tidigare försäljnings- och serviceingenjör inom varugrupp Kemi, har utsetts till chef för Syrafasta sektionen på Byggmateriavd., Försäljningsavd., Höganäs.

Karl-Erik Olsson, kalkylator, har efterträtt ing. Liljegren som chef för Centralverkstadens kalkyl- och planeringssektion, Höganäs.

Åke Sölving har anställts som chef för Färgsektionen på Byggmateriavd., Försäljningsavd., Höganäs. Han har tidigare varit anställd som försäljare av Höganäsbolagets färgprodukter.

vid Kungl. Skånska Husarregementet i Hälsingborg. Efter tre år som "Kronans karl" lockades han av gruvdriften i Höganäs, där han gick igenom graderna till kolhuggare.

— På den tiden cirkulerade vi i schakten Prins Gustaf Adolf, Oscar och Sjökröna med två månaders arbete i varje, berättar Andersson. Det var ett hårt men fritt jobb. Vi bestämde själva arbetsdagens längd och åkte som regel upp vid 12-tiden. Under julk månaderna stannade vi emellertid längre under jord. Då slet vi så mycket vi orkade för att få extra julpengar.

När rationaliseringen i början av 1930-talet var genomförd, tillhörde jag de gruvkar-

lar, som överflyttades till fabriksdriften. Jag kom till Rörfabriken som sättare och tömmare i ugnarna. Det var inte det lättaste jobbet. Att t.ex. hantera 24" rör, som obrända vägde omkring 225 kg, var ett arbete för kraftkarlar. De sista tio av mina 45 tjänsteår vid Bolaget var jag rörsorterare. Bäst trivdes jag nog under mina år i gruvan.

I yngre år var A. fotbollsentusiast med Höganäs Bollklubb som favorit. Han svarade en tid för skötseln av "Stallplanen" på Höganäs Övre, där HBK med växlande framgång kämpade fram till Idrottsplatsens invigning 1928. En trädgårdskoloni dominerade sedan hans fritidsintresse.

R.E.

Det var många anställda vid Höganäs-bolaget, som smilade upp sig efter sluttestet på ergometercykeln som avslutning på motionskampanjen HB-spänst 64 under mars—september. 70 procent av dem som fullföljde kampanjen kunde också glädja sig åt att ha förbättrat sin kondition.

Inte minst glada var ett 30-tal bland "kontorsflickorna" i Höganäs, vilka som grupp betraktat uppnådde de bästa resultaten. 81 procent av dessa hade skaffat sig bättre kondition. Den högsta ökningen på spinnsidan visade fru Gunnel Bengtsson, Biblioteket. Utmärkta resultat hade också fruarna Maj Edgren, laborant, Gerd Wallenholm, sekreterare på Försäljningsavdelningen Norden, och Gull-Maj Magnusson, kontorist, Centrallaboratoriet. Som god femma kom fröken Marianne Bergström, Distributionsavdelningen.

När vi talar om konditionsstarka "flickor", är det på sin plats att även nämna fru Maica Edvinsson, anställd på kontoret vid Schakt III i Bjuv, och fröken Kerstin Rosenkvist, laborant, Centrallaboratoriet, som båda spänstat upp sig från medelgod till mycket hög fysisk prestationsförmåga.

Innan jag går vidare och nämner testvärdena bör kanske framhållas, att provet på ergometercykeln anger den maximala syreupptagningsförmågan per kilo kroppsvikt uttryckt i ml/kg $\times$ min. Poängteras bör också att testvärdena inte kan begagnas som jämförelse mellan olika personer. De anger individens egen kondition, varvid ålder och vikt spelar en betydande roll. I nr 1/1964 av "Brännpunkten" klargjordes grunderna för beräkningen.

De verkliga "kanonerna" i kampanjen hade vi vid Skrombergaverken, där några jobbare gått in för uppgiften med den verkliga tävlingsivern. De lade också beslag på såväl individuell seger som lagseger.

Då kampanjen startade, framfördes från några håll, att för den som då redan hade en god kondition, fanns det små chanser att konkurrera om de uppsatta priserna. Men vad säger ni då om segraren i tävlingen, Skrombergareparatören Arne Nilsson, 37, som vid

HB-spänst 64 gav bättre kondition åt 70 procent

Både individuell seger och lagseger till Skrombergaverken

starten hade testvärdet 40 — efter hans ålder och vikt lika med medelgod kondition — och som ökade detta värde till 67! För hans del är gränsen för mycket hög kondition 52.

Ökning med 27 och mycket hög kondition hade också truckförare Gösta Hillman, 40, Skromberga. Han startade med något låg kondition och hade sålunda ur tävlingssynpunkt bättre utgångsläge än kompisen Arne.

Primus bland damerna, fru Gunnel Bengtsson, hade ökning med 21, från något låg till mycket hög kondition. Ett annat exempel på vad rationell träning kan ge i bättre kondition är truckförare Rune Nilsson, 27, Skromberga. Han ökade sitt värde med 20 från medelgod till mycket hög kondition.

De tio individuella pristagarna, dvs. de som uppvisade den högsta ökningen i testvärde, var följande:

Arne Nilsson, Skromberga	27
Gösta Hillman, "	27
Gunnel Bengtsson, Höganäs	21
Rune Nilsson, Skromberga	20
Maj Edgren, Höganäs	19
Torsten Nilsson, "	19
Gerd Wallenholm, "	18
Gull-Maj Magnusson, "	18
Torsten Magnusson, Skromberga	18
Marianne Bergström, Höganäs	17

Hedersomnämmande får följande:

Rolf Svensson, Skromberga	16
Stig Ebbesson, Höganäs	16
Karl Bolinder, "	14
Berne Liljegren, "	14
Erik Sjöström, "	14
Lars Berg, "	14
Maica Edvinsson, Bjuv	13
Kerstin Rosenkvist, Höganäs	13
Kurt Bondesson, Skromberga	13
Inger Stenfelt, Höganäs	13
Carla Lundh, "	13
Eric Elgebrant, Bjuv	13

Kampanjen genomfördes också som lagtävling, varvid de fem bästas sammanlagda resultat räknades. Skrombergaverken segrade klart med sammanlagt 108 i ökat testvärde. Närmast följde Höganäsverken med 95, medan Bjuvsverken nådde 50.

Lagsegern hemfördes av reparatör Arne Nilsson, truckförare Gösta Hillman, truckförare Rune Nilsson, sätare Torsten Magnusson och truckförare Rolf Svensson.

Höganäslaget bestod av fruarna Gunnel Bengtsson och Maj Edgren, slipare Torsten

Nilsson samt fruarna Gerd Wallenholm och Gull-Maj Magnusson.

I bjuvslaget ingick fru Maica Edvinsson, ing. Eric Elgebrant, kontorist Henri Sarthz, instruktör Per Johansson och fru Inger Rydén.

Det segrande laget fick som belöning företa en tredagars studieresa till Tyskland med dotterföretaget Ewers & Sohn i Lübeck som huvudmål. Andra lagpriset var ett tvådagars studiebesök vid Slip-Naxos i Västervik, och tredje laget fick göra ett teaterbesök på Malmö stadsteater.

Vägen till bättre kondition

Kampanjen byggde på privata initiativ, dvs. var och en fick själv välja de konditionsfrämjande åtgärder, som passade honom eller henne bäst. Vi har frågat några av deltagarna, hur de hade lagt upp sin träning.

— Gösta Hillman och jag började med löpning på en 7 km bana, berättar segerherren Arne Nilsson. Vi tränade 1—3 gånger i veckan. Jag löpte sammanlagt ungefär 20 mil, men övergick sedan till cykling. Det blev en cykelsträcka ungefär från Skromberga till Stockholm.

— När Arne övergick till cykling, fortsatte jag att löpa ensam, säger Gösta Hillman. Min sammanlagda löpsträcka motsvarar avståndet Skromberga—Göteborg tur och retur. Dessutom har jag cyklat 26 mil.

Skrombergapojkarna Rune Nilsson och Rolf Svensson har framför allt byggt upp sin kondition som fotbollsspelare i Skromberga GIF. Höganäsaren Torsten Nilsson ägnade sig i början också åt fotbollssporten. Sedan blev Kullaberg träningsplats i samband med sportfiske.

Instrumentmekaniker Stig Ebbesson, Höganäs, har tränat rationellt. Morgnar och kvällar promenerar han till och från arbetet och använder cykeln på lunchrasten för färd fram och tillbaka. Tre gånger i veckan har han deltagit i IS Kullens träning i Lerbergsskogen omfattande terränglöpning och gymnastik. Löpning längs stranden till Svanebäck och åter har bidragit till den för hans del förbättrade konditionen. Toppen ovanpå alltsammans är enligt honom själv bastubadet efter träningen.

Cykeln har hjälpt många till bättre kondition. "Toppkvinnan" Gunnel Bengtsson har förutom dagliga cykelfärder till och från arbetet kört längre turer i Kullabygden ett par gånger i veckan. Svetsare Erik Sjöström cyklar

Rationell och intensiv träning förde reparatör Arne Nilsson och truckförare Gösta Hillman, Skrombergaverken, till toppen på prislstan i Höganäsbolagets motionskampanj HB-spänst 64.

Denna glada kvintett "kontorsflickor" i Höganäs redovisade i nämnd ordning de bästa resultaten på spinnsidan i motionskampanjen. Fr.v. fruarna Gunnel Bengtsson, Maj Edgren, Gerd Wallenholm och Gull-Maj Magnusson samt fröken Marianne Bergström.

dagligen omkring 1,5 mil till och från jobbet. Dessutom har han gjort många cykelturer runt om i bygden tillsammans med fru Lizzie.

Ett bra initiativ tog arkivföreståndare Thyra Lindberg, som färdas med bil från bostaden i Hälsingborg till arbetsplatsen i Höganäs. Hon skaffade sig en gammal cykel, som placerades i Höganäs och som under lunchrasten användes för cykelturer i Höganäs med omnejd. Och så förbättrade hon därmed sin kondition och lärde sig samtidigt känna bygden.

En del mötte upp vid starttestet enbart för att få veta sin fysiska prestationsförmåga utan tanke på att delta i kampanjens tävlingsmoment. Hälften av dessa hade vid sluttestet samma kondition som vid starten, medan den andra hälften tyvärr hade fått något sämre kondition.

Detta var fallet med en manlig anställd, som dels slutat med aktiv fotboll, dels fått ett mindre rörligt jobb än förut. En viktökning på fem kilo bidrog dessutom till, att hans "kurva" sjönk från mycket hög till något låg kondition.

En kontorsflicka bodde vid kampanjens början ca 5 km från arbetsplatsen, dit hon cyklade fram och åter. Genom flyttning till den ort, där hon har sitt arbete, bortföll de dagliga cykelturerna till jobbet. Tillsammans med mera stillasittande arbete än tidigare resulterade det hela i att hon "dalade" från mycket hög till medelgod kondition.

Dessa båda exempel har nämnts som belägg för att regelbunden motion måste till för att vidmakthålla eller förbättra konditionen. Som kampanjledare hoppas jag, att de som genom HB-spänst 64 blivit spänstigare fortsätter att motionera förståndigt. Och för alla som inte uppnådde tillfredsställande resultat, finns ju anledning "att ta sig själv i kragen". Vi kanske möts vid en ny motionskampanj i någon form.

Ulla-Britt Olsson segrade i poängjaktens slutfävlng

I motionskampanjen ingick också en extra poängtävlng för träningsflit, närmast avsedd för de deltagare, som vid starten redan hade en god kondition. Det var inte många, som brydde sig om att på tävlingskortet för varje vecka anteckna de olika poäng, som gällde för promenader, cykelturer och/eller gymnastik och idrott. Man nöjde sig med testvärdet på ergometercykeln.

De bästa poängplockarna i extratävlingen fick i en precisionstävlng i form av trekamp avgöra den inbördes placeringen. Svårast var nog varpakastningen, som deltagarna inte tidigare hade provat på.

Ordningsföljden blev följande:

1) Ulla-Britt Olsson, 2) Erik Sjöström, 3) Stig Ebbesson, 4) Annie Kjellberg, 5) Bengt Silfverstrand, 6) Karl Bolinder, 7) Stina Svensson, 8) Bert Andersson.

Ragnar Engberg

Med HB-spänstarna i Tyskland

Dimman låg tät runt husen, natten var mörk och kall, allt verkade grått och trist, en spöklik tystnad rådde, och inga människor syntes på gatorna. Det var fredagen den 6 november, och kl. 03.00 började väckarklockorna ringa hos några anställda vid Höganäsbolaget. Var det några stackare, som tvingades stiga upp och ut vid denna hemska tidpunkt? Nej då, de hade frivilligt valt denna tidiga timma att lämna den sköna bädden, för att resa till Lübeck och Hamburg. Det var först och främst det segrande laget i HB-spänst 64, "Skrombergapågarna", så var det också vi "testare" som skulle få följa med. Vad vore en gruppresa utan reseledare, och en bättre sådan än HB-spänsts ledare, Ragnar

Engberg, kunde vi inte fått. Vi visste förut, att han kan ordna med restider och allt annat, men att han även hade god kontakt med vädrets makter var oss okänt. Men så tycktes vara fallet, för då det blev dags för solens uppgång, försvann dimman, och det blev vackert väder, som sedan höll i sig under våra 3 resdagar.

Resenärerna samlades i Hälsingborg för gemensam färd över Helsingör, Köpenhamn ner till Rödby. Resan ner gick fort, vi var snart ombord på färjan till Puttgarden, och sedan var det inte långt kvar. Värre var det, när vi åkte hem igen. Då verkade resvägen dubbelt så lång, vad det nu kunde bero på.

I Lübeck mottogs vi av två representanter

för Ewers & Sohn, Herr Diehn och Herr Haase. De tog sedan hand om oss resten av dagen — ja, skall sanningen fram, så blev det faktiskt en bit in på lördagen också. Tog hand om, det är just rätta ordet, inte bara det att dom visade oss omkring på sin fabrik, som var nog så intressant (som fruntimmer vågar jag mig inte på någon beskrivning av deras maskiner o.dyl.), för efter detta hade de ordnat en busstur till Travemünde, Timmendorff u.s.w. Synd att det var för kallt att ligga och solbada på dessa härliga sandstränder.

Vad som under denna busstur dämpade ner humöret på oss för en stund, det var, då vi kom fram till en rödvit bom över vägen, en vakt stod där bakom. Hit, men inte vidare fick vi komma. Detta var gränsen in till Östzonen — 500 m "Ingen mans land" — tyst — öde. En vemodig, dystert stämning spred sig bland deltagarna, vi stod inför någonting för oss främmande, ofattbart. Här var vi ute på resa, hade pengar till nöjen, fick mat i överflöd, kunde göra och säga vad vi ville. — Hur var det där borta på andra sidan? — Då vi åkte tillbaka mot Lübeck, stannade många tankar kvar vid "Ingen mans land" och landet, som vi skymtat där bakom.

Men allting glöms, och då vi efter en timmas vila på hotellet sammanstrålade med våra värdar, var humöret åter på topp. Middagen, som inmundigades på en gammal sjömanskrog, där vackra snidade skepp, rustningar, svärd m.m. pryddes väggar och tak, blev inledningen till en glad kväll.

Sömn blev det väl inte mycket av den natten, för redan kl. 09.00 skulle vi vara färdiga för en promenad i Lübeck med dr H Patzelt som ciceron. Med stor spänning hade jag själv anträtt denna resa till Lübeck. Jag hade inte varit i tillfälle att återse denna stad sedan 1945, då jag var där ett par månader med Röda Korset. Staden var då bombad, hus i ruinhögar, krigsinvalider i massor, utarmade fattiga människor, ingenting att köpa i affärerna. Nu gick jag åter genom denna stad, en del kunde jag känna igen, men där jag för 20 år sedan haft en grushög eller ett raserat hus som kännemärke för vägen, där fanns nu

Studiegruppen från Höganäsbolaget bestående av Skromberga-spänstarna och testarna med "paying guests" tillsammans med värdarna vid besöket hos det tyska dotterföretaget Fr. Ewers & Sohn. Bilden togs på trappan till den nya kontorsbyggnaden.

Ingenjör Heinrich Barth vid Firma Fr. Ewers & Sohn, i mitten, demonstrerar ett kalksands-tegel för Skrombergaverkens segrande lag i HB-spänst 64. Fr.v. Gösta Hillman, Rolf Svensson, Torsten Magnusson, ing. Barth, Rune Nilsson, Ragnar Engberg, färdledare, och Arne Nilsson.

jättestora affärskomplex, gatorna var väl-
underhållna och fina. Nu kunde vi också få
handla i affärerna, och vad skall man köpa i
Lübeck om inte marzipan. Jag vill lova, att
samtliga väskor var åtskilliga kilo tyngre, när
vi bar dem till tåget för att fortsätta till
Hamburg.

Hamburg, bara man säger detta enda ord,
så går väl nästan allas tankar till S:t Pauli,
Reperbahn. Ja, det är klart att vi var där,
men först hade vi varit på Hansateatern och
sett en strålände uppvisning med världsbra
artister av olika slag. Nu tror Ni väl, att jag
skall tala om vad vi var med om på Reper-
bahn, ånej, vi som varit där vet hur det är
och Ni andra — ja, res dit får Ni se!

Någonting som Ni också bör vara med om
i Hamburg, det är att ta Er ner till Elbe-tun-
neln. Åk eller gå genom denna tunnel, som
ligger långt nere under floden och är 1 800 m
lång, åk sedan genom frihamnsområdet och
över bron in i centrala staden igen! Denna tur
gjorde vi, och det var en upplevelse. Ni kan
ju också passa på att bese Bismarck-statyn,
ett jättestort minnesmärke över en stor man.
Har Ni tid, så gå upp inne i statyn och se
genom Bismarcks ögon ut över staden.

Det är alltid roligt att få vara med om en
resa, dubbelt roligt när allting är välordnat
och bra. Men resan har ett slut, och man
måste vända åter hem, så fick även vi göra.
Tungt lastade, bagage av olika slag (hm, hm)
trötta, men glada och tacksamma för allt vi
 varit med om. Vi vill alla tacka vår reseleda-
re för allt arbete han haft, men först och
främst tackar vi Höganäsbolaget, som gjort
det möjligt för oss med denna resa. *Rika*

Inte ålderdomen, utan ungdomen skall förlängas

Vi vet att Sverige årligen registrerar cirka
20 miljoner sjukdagar, förorsakade av stress-
sjukdomar, och vi vet, att stressen härjar sär-
skilt svårt bland personer i chefsställning.
Likaså har vi lärt, att det finns ett klart sam-
band mellan stress och dålig kondition.

För att en människa skall befinna sig i ba-
lans och harmoni, fysiskt och psykiskt, med
sin omgivning, fordras bl.a. att hennes fysiska
prestationsförmåga ligger över vad den dag-
liga tillvaron kräver, så att hon inte lever så
att säga vid trötthetsgränsen. Att vara vid
god hälsa innebär således i och för sig, att
man är i god kondition.

Ständig vila sliter kroppen mer än kraftig
aktivitet då och då, säger docent P O Åstrand
vid GCI:s fysiologiska institution. Passivite-
ten ger mindre muskelmassa, mindre blod-
volym, färre blodkroppar, svagare hjärtmus-
kel — en sämre kondition. Vår kropp är
byggd för aktivitet. Den utgöres till hälften
av muskler och ben. Bristande träning skapar
förtviningstendenser.

Många undersökningar visar också, att
hjärt- och kärlsjukdomar är vanligare bland
fysiskt inaktiva än aktiva personer. Chanser-

na att överleva första hjärtattacken är också
större hos dem som haft ett fysiskt aktivt yr-
ke tidigare.

En god kondition innebär också ökad
stressolerans. Bland flygare, som mer än de
flesta utsätts för stress i sin dagliga yrkes-
utövning, har man gjort erfarenheten, att fy-
sisk träning är ett gott medel mot stress.

Vi talar gärna om automationens och me-
kaniseringens välsignelser, men vi glömmer
lätt, att detta också för med sig en rationali-
sering av muskelanvändningen. I själva ve-
cket eftersträvar vi ett liv, där musklerna an-
vänds så litet som möjligt. Naturligtvis skall
vi tacksamt ta emot alla nya rön, som kan
bidra till att underlätta arbetet, men lika vik-
tigt är då, att vi kompenserar den minskade
muskelaktiviteten i arbetet med annan fysisk
träning.

Det är känt, att även blodcirkulationen
gynnas av en vältränad muskulatur. Sam-
tidigt vet vi, att sjukdomar i hjärta och krans-
kärl är den främsta dödsorsaken i detta land.
Det hör framförallt samman med välfärds-
dieten men beror också på bristande fysisk
träning. Det har nämligen visat sig, att chol-

esterinmängden är lägre hos tränade personer
än hos otränade.

Inte minst skrämmande är, att dessa sjuk-
domar i hjärta och blodkärl börjar uppträda i
allt lägre åldrar.

Ett enkelt men effektivt träningsprogram,
som motionsdocenten Åstrand själv rekommenderar, ser ut så här:

1. 5 min. löpning i lugnt tempo som upp-
värmning.
2. 15 min. löpning med 2—3 minuters ryck
i hårdare tempo.
Vila eller jogging efter varje sådan
rush.
3. 5 min. gymnastik (bl.a. för bukens, ryg-
gens och armarnas muskler).
4. 5 min. upprepade löprushar på 25—30
meter i högsta tempo, gärna i uppförs-
backe, vila efter varje rush.
5. 5 min. löpning i lätt till hårt tempo allt-
efter förmåga.

Sammanlagt tar ett sådant program 35 mi-
nuter, och det kan köras en eller två gånger
i veckan.

(Ciceronen,

Årvidabergs-koncernens personaltidning)

GRUVSPELENS vandringspris erövrades av HÖGANÄSVERKEN

I de årligen återkommande Gruvspelen mellan de anställda vid Höganäsbolagets anläggningar i nordvästra Skåne, som 1954 återupptogs i sin nuvarande utformning med grenarna fotboll, skytte och varpa, tog Skrombergaverken hem det första vandringspriset efter tre raka segrar 1955—57. För att bli ständigt ägare av det andra vandringspriset bestämdes fem segrar oavsett ordningsföljd. I år uppnådde Höganäsverken detta resultat, och priset stannar sålunda för alltid i Höganäs.

Spelen har de senaste åren blivit en tre-kamp mellan Höganäs, Skromberga och Bjuv. I fotboll har Höganäsverken triumferat nio gånger, medan Bjuv och Skromberga tagit var sin seger. I denna gren uppsattes 1958 ett vandringspris i form av en fotbollsstatyett, och efter fem segrar blir den nu Höganäsverkens ständiga egendom.

Skrombergaverken har tyvärr lämnat "walk over" i ett par matcher i år. På den kanten söker vi nu en fotbollsledare, som vill hålla i trådarna och entusiasmera sina kamrater.

Poängtabellen:

Höganäs I	6	4	0	2	15—7	8
Höganäs II	6	4	0	2	17—14	8
Bjuv	6	4	0	2	10—6	8
Skromberga	6	0	0	6	3—18	0

Som synes skiljer endast målkvoten mellan de tre första lagen. Hårtill bidrog en protest i matchen Bjuv—Höganäs I. Höganäslaget vann med 2—1 men förlorade poängen däri-genom, att en inte kvalificerad spelare an-vänts.

I varpa tog Skrombergaverken sin tionde seger i följd. Höganäsverken vann debut-matchen 1954, men sedan har det sålunda varit Skromberga för hela slanten.

Poängtabellen:

Skromberga I	8	7	1	174—92	14
Skromberga II	8	6	2	167—107	12
Höganäs	8	5	3	176—191	10
Bjuv I	8	2	6	165—180	4
Bjuv II	8	0	8	91—203	0

I den tredje grenen skytte medräknas resul-taten från Koncernskjutningen, "Tennstån-kan" och "Silverpokalen". Höganäsverken vann de två förstnämnda tävlingarna, och efter Skromberga-veteranen Karl Pålsson

placerade sig tre höganässkyttar i tävlan om pokalen.

Gösta Hillman satte nytt rekord i varpa

För fjärde året har avhållits individuell mästerskapstävling i varpa inom Höganäs-bolaget. Truckförare Gösta Hillman, Skrom-berga, försvarade därvid med glans titeln varpamästare, som han erövrat fyra gånger i följd. I år satte han dessutom nytt mäster-skapsrekord.

Mästerskapstävlingen tillgår så, att delta-garna på tre olika 20 m banor gör vardera 12 kast på varje bana. Kastet utföres mot en målsticka, och avståndet mellan dennas och varpans inbördes närmaste punkter mätes efter varje kast. Del av centimeter bortfaller, och avstånd över en meter räknas som 100 cm. Den kastare, som på de 36 kasten får sam-manlagt kortaste sträckan, blir segrare.

I årets tävling den 26 september i Skrom-berga uteblev Höganäsverkens kastare av nå-gon anledning, och det blev sålunda en upp-görelse mellan Bjuvs- och Skrombergaverken. Gösta Hillman står i särklass, och hans nya rekord lyder på 749 cm. På andra plats kom Egon Trärup, Skromberga, 1 508 cm, och se-dan följde Harley Hellman, Bjuv, 1 892 cm, Sven Svensson, Skromberga, 2 044 cm, Siki Månsson, Bjuv, 2 317 cm och Bertil Rosen-kvist, Bjuv, 2 710 cm.

Ragnar Engbergs vpr.

till Tommy Thornblad

Förra året erövrades två individuella vand-ringspris i skytte inom Höganäsbolaget som ständigt egendom, nämligen "Träslöven" och "Mekans vpr". Dessa båda pris gällde tävling endast mellan Höganäsverkens skyttar. Hö-ganäsbolagets "idrottsgeneral", redaktör Rag-nar Engberg, satte då upp ett nytt vandrings-pris, om vilket de anställda vid företaget samtliga verk i nordv. Skåne får tävla. Sexton skyttar konkurrerade om den första inteck-ningen på Haberga skjutbana den 17 oktober. Med fina 158 poäng blev höganässkytten Tommy Thornblad den förste innehavaren av vandringspriset.

Den unge skytten har haft ett mycket fint tävlingsår och tidigare toppat prislisorna i Koncernskjutningen, Industriskyttet och i tävlan om "Tennstånkan". Säsongavslutning-en blev sålunda hans fjärde fullträff för året inom Höganäsbolagets skytte.

Tävlingsprotokoll:

1) Tommy Thornblad 158, 2) Ronny Ro-senquist, Bjuv, 155, 3) Bertil Gustavsson, Hö-ganäs, 149, 4) Siki Månsson, Bjuv, 149, 5) Magnus Håkansson, Skromberga, 147, 6) Ber-til Rosenquist, Bjuv, 144, 7) Hans Högestam, Höganäs, 141, 8) Lennart Nilsson, Höganäs, 141 poäng.

Gunnar Thornblads fjärde mästartitel

1958 startade man korandet av Höganäs-bolagets mästerskytt i en tävling med handi-captillägg. Gunnar Thornblad, Höganäs, tog mästartiteln två år, varefter man slo-pade handicaptillägget. Dessutom tillkom den be-stämmelsen, att samtliga deltagare skall sku-ta på 300 m bana. Höganässkytten Bertil Gus-tavsson blev sedan trefaldig mästare. Hans segerrad bröts i följd av Thornblad, som i och med seger i årets mästerskapstävling erövrat titeln fyra gånger.

Kvalificerade att delta i tävlingen är alla skyttar, som under året uppnått 140 poäng i någon av företagets olika tävlingar. Tio skott skjutes i liggande ställning. De tio bästa skyt-tarna går till andra omgången, varefter det blir final för de fem bästa.

Av sjutton kvalificerade skyttar konkurre-rade tolv om mästartiteln 1964 med Skrom-bergaverken som arrangör på Haberga skjut-bana den 17 oktober. Det var ett fint skytte-väder med goda resultat. Gunnar Thornblad hade två poängs försprång före Bertil Gus-tavsson, innan finalen började. Det blev ingen ändring dem emellan, och följande samman-lagda resultat noterades för de fem finalis-terna:

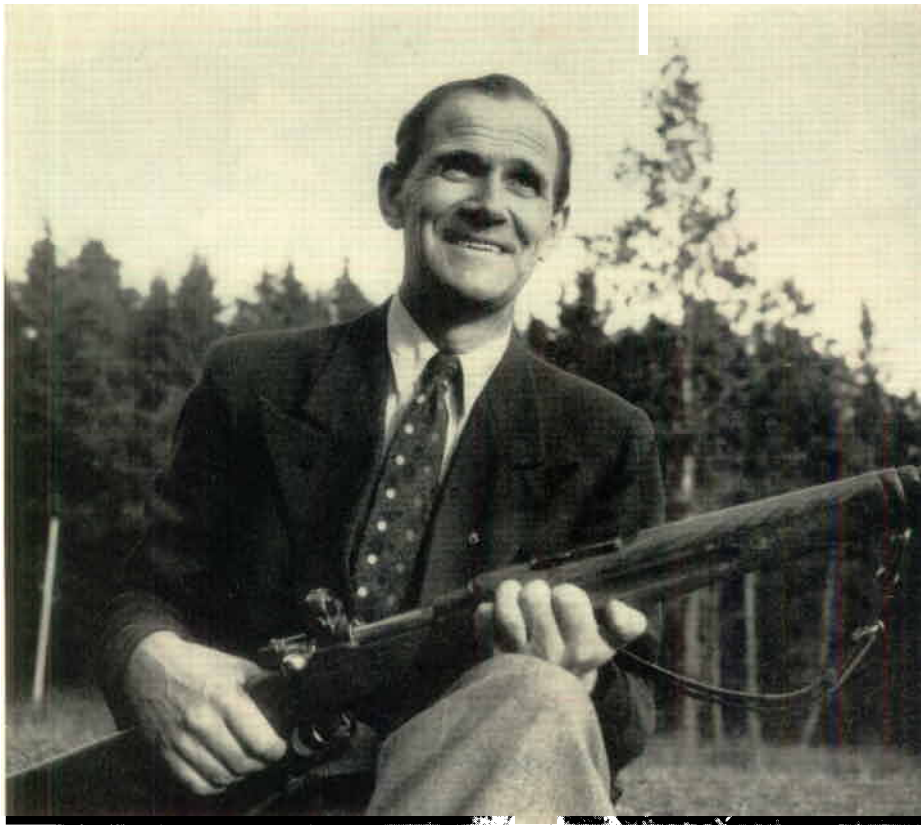
1) Gunnar Thornblad 291, 2) Bertil Gus-tavsson 289, 3) Lennart Nilsson 280, 4) Hans Högestam 278, samtliga Höganäs, 5) Magnus Håkansson, Skromberga, 274 poäng.

En god prestation var det av II-klass skyt-ten Lennart Nilsson att på 300 m bana pla-cera sig som trea i mästerskapstävlingen.

Fin Höganäs-debut i korp-fältskytte

Höganäsbolaget debuterade den 31 oktober med den äran i Helsingborgs Skyttesällskaps och Nyheternas korp-fältskjutning i Råå. Två vandringspris hade höganässkyttarna med sig hem, och i tävlan om ett tredje pris uppnådde de samma poäng som det segrande laget. Här avgjorde lagskyttarnas individuella resultat.

Denna senare tävling gällde Nyheternas

Skytte är den i fråga om antalet deltagare livaktigaste grenen inom Höganäsbolagets korp-idrott. Här till bidrager intresserade kontaktmän vid de olika verken. Förman Magnus Håkansson, själv god skytt, håller i trådarna vid Skrombergaverken.

Höganäsbolagets mästerskytt 1964, Gunnar Thornblad, flankerad av fyra andra höganässkyttar, som med den äran debuterade i HSS' och Nyheternas korpfältskjutning. De tog inteckningar i Varvets och Bröderna Johanssons vandringspriser. Fr.v. Lennart Nilsson, Bertil Gustavsson samt Gunnar, Tommy och Christer Thornblad.

vandringspris, som Trädgårdsmästarna intecknade med 107 träff. Höganäsbolaget blev sålunda tvåa med samma resultat.

I stället segrade Höganäsbolaget överlägset i tävlan om Varvets vandringspris med 81 träff. Dessutom blev det inteckning i Bröderna Johanssons vandringspris för föranmält lag med 105 träff.

Individuellt kom Bertil Gustavsson på tredje plats i klass IV. I klass II delade Christer Thornblad första platsen med en hälsingborgsskytt, och Lennart Nilsson blev femma. Tommy Thornblad slutligen belade tredje plats i klass I.

Ege

Höganässeger i golf

Den årligen återkommande klubbmatchen i golf mellan Höganäsbolaget och Trelleborgs Gummifabrik gick den 5 september på Mölle golfbana. Tävlingen gäller ett av Höganäsbolaget uppsatt vandringspris, i vilket de båda lagen före årets möte hade vartdera två inteckningar. Segraren i den femte klubbmatchen skulle alltså få en värdefull ledning på vägen mot de fem inteckningar, som erfordras för att erövra trofén för alltid.

Vädret och övriga förutsättningar för en jämn och fin kamp var goda. Av laguppställningarna och segervissheten hos de båda lagen före drabbningen kunde man inte sluta sig till var segern skulle hamna. Så var inte heller fallet efter de inledande foursomematcherna, som slutade oavgjort 2—2. Dessa matcher spelades för övrigt utan handicap.

När resultaten av singlarna började strömma in, stod det emellertid klart, att höganäslaget gick mot en seger. Singlarna vanns till slut av Höganäs med åtta segrar mot två. Slutsegern blev så övertygande som 10—4.

R. Julin, K. G. Paulson, M. Smedberg och K. G. Thafvelin noterade stora individuella segrar. Höganäs fick denna gång undvara fem spelare, som normalt brukar ingå i laget, däribland Olov Herneryd och Eric Fridlund. Att segern ändock bärgades visar, att det nu är bredd på HB-golfen.

Resultat (höganässpelarna först nämnda):

Foursomes:

Näslund/Johansson—Gagné/Vilén	1—3
Curman/Engmarker—	
Svantesson/Bengtsson	2—4
Yngrén/Smedberg—Guterstam/Lindhahl	4—2
Julin/Thafvelin—Askblad/Åstrand	4—2

Singles:

Näslund—Vilén	3—2
Curman—Gagné	3—2
Yngrén—Svantesson	5—6
Engmarker—Bengtsson	4—2
Fredholm—Guterstam	1—2
Julin—Askblad	5—4
Thafvelin—Lindhahl	4—2
Smedberg—Åstrand	6—5
Johansson—Asker-Hansen	2—1
Paulson—Larsson	5—4

I. N.

Fall vita snö över jorden,
fall jämnt, tjockt så det förslår.
Fall inte för snålt och sparsamt,
fall överallt — om det går.

Vår värld har otäcka fläckar
även i år att beströ.
Och det går säkert åt mängder
av gnistrande heldagssnö.

Vi dras med atombombssynder,
omöjliga att bli kvitt.
På dem behövs det ett täcke,
ett jättestort, tjockt och vitt.

Vårt rashat, som mer än glöder,
är också en ful, ful fläck.
Fall därför, iskalla flingor
på beta känslor. Och släck!

Det lyser stygt från blodpölar,
som också förstör miljön.
Men själva himlen är maktlös,
ty rött går igenom snön.

Miljarder människor svälter,
små magra barn saknar bröd.
Det ges ingenting från ovan,
men vi — vi har överflöd.

Här finns mycket fult att gömma
när Sextifem gör entré.
Må Sylvesters vita matta
bli färdiglagd. Får vi be.

Vi hälsar det nya året
som vanligt. Fast det är sent,
så önskar vi, att det gamla
får sluta snövitt och rent.

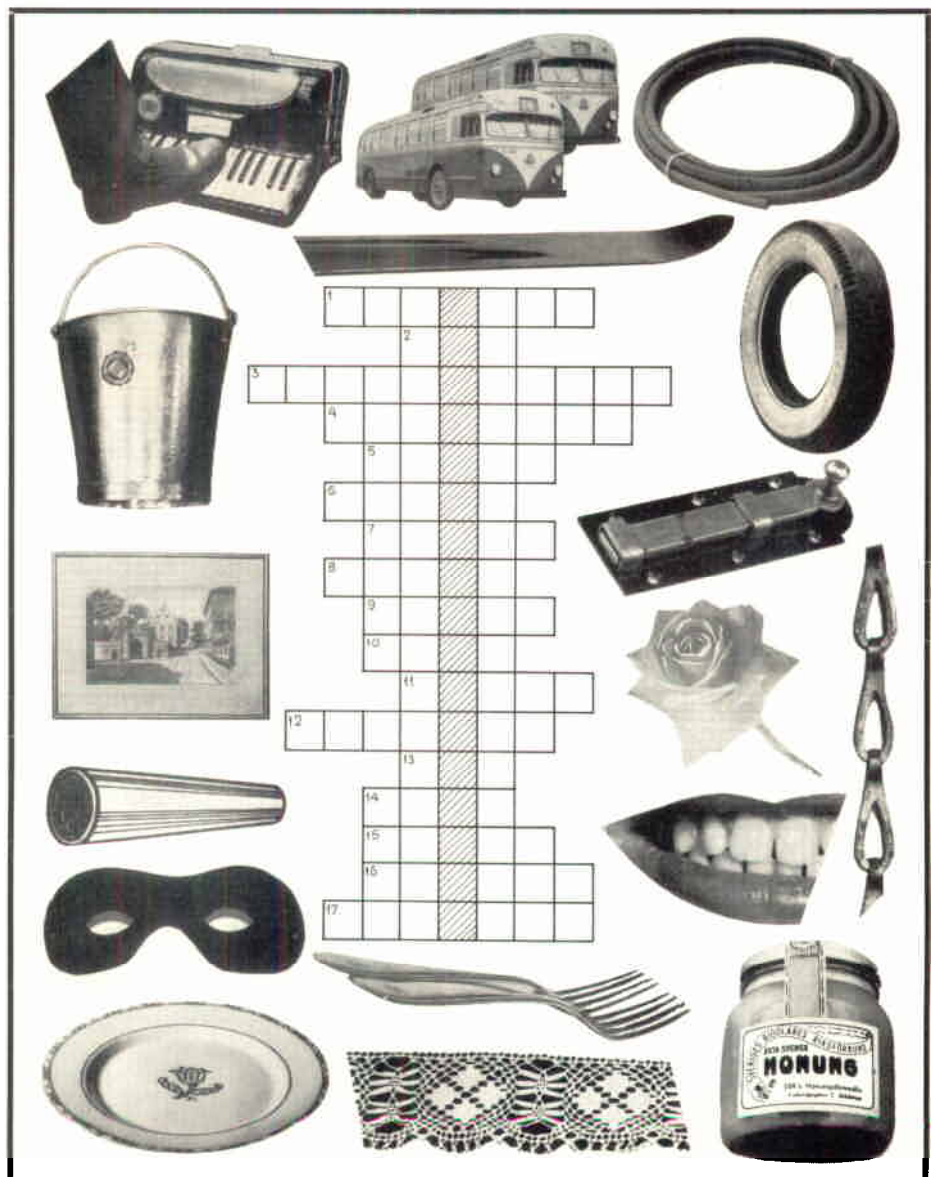
EVALD JOHANSSON

En julbildgäta

I år får Ni som julproblem en typ av bildgäta, som vi hade för några år sedan och som då blev mycket populär. Det gäller denna gång att med hjälp av nedanstående 17 ledord och lika många bilder i ett vitsigt sammanhang fylla i bildgätans rutor. Om Ni gör detta på rätt sätt, så framkommer i den skuggade lodrätta raden namnet på en verksamhet, som Höganäs-koncernen i hög grad sysslar med.

Eder lösning, märkt "Julbildgäta" och skriven på särskilt papper, skall vara Red. för "Brännpunkten" tillhanda senast den 15 jan. 1965. *Julbildgätan skall inte klippas ut.* Fem priser vinkar på 50, 40, 30, 20 och 10 kr., och tävlingsresultatet kommer i nästa nummer av "Brännpunkten". Lycka till!

1. Pladdrar.
2. Avser.
3. Beklagligt felsteg.
4. Sägdes den ha som har en inkomstbringande sysselsättning vid sidan av huvudyrket.
5. Central del i fotbollslag.
6. Kan man råka göra, utan att vara konstnär.
7. I sådan finns ingrediens till populär torsdagsrätt.
8. Kålles och Kisens snack.
9. Princip.
10. Jordvarelse.
11. Gjorde belåten katt.
12. Är väl norrlandsskogen.
13. Görs med åror.
14. Trampas till söss.
15. Hundras.
16. I Karl XII:s armé.
17. Blir väl det som tas på gaffeln.

SUMMARY

IN A RECENT ISSUE of "Brännpunkten" we told you about the section within the Organization Department which is responsible for automatic data processing. In this issue we describe the other section which is responsible for planning, organization and rationalization of the work carried out by office staff. The article gives you an idea of what is required to achieve smooth running of the complex office machinery while at the same time submitting it to adjustments.

DURING THE YEAR there has been lively action so far as the suggestions activity is concerned, and an amount of approximately 2000 dollars in reward for good suggestions has been paid out. For the first time since this activity started, extra awards will be granted to such eager participants that have presented five respectively ten rewarded suggestions during a five-year period.

THE COMPANY has always been very active in connection with workers' protection schemes, and the interest shown in this activity on the part of the employees has been most encouraging. In the end of September a conference was held with a view to stimulating the introduction of further protective measures. The participants in this conference were recruited among representatives from the trade unions, foremen and other employees who are in daily contact with questions concerning protection of workers.

A COMPREHENSIVE TRAINING PROGRAM within the different fields of activity is carried out in the company. The Ceramic School for supervisors has started its third year with 21 pupils. The school is open for participants from the ceramic industries in Scandinavia. The pupils are put up boarding-school fashion during the two six week periods, one in the spring and one in the autumn. Demonstrations and lectures have been held for Höganäs wholesalers and agents who sell our refractory products. A correspondence course, "Business Economy Pays", will soon be started for members of the Höganäs Company's Works Council.

THE HÖGANÄS OFFICE STAFF ASSOCIATION has intensified its activity with a view to recruiting as many new employees as possible as "members of the family". Among the more recent popular arrangements can be mentioned a car rally held in November under the motto "Learn to know your neighbourhood". Fishing trips in the Sound have been popular although the fishing luck has varied. For the 25th time there has been a lottery whereby paintings and artistic glass- and stoneware at a total value of 1200 dollars became the property of happy members of the Art Club.

THE "H.B. KEEP-FIT' 64" CAMPAIGN was concluded in September with very good results. 70 % of the employees who took part in the campaign had the satisfaction of having improved their physical condition. As a group, the female office staff at Höganäs showed the best result, as 82 % of them had made considerable improvements. In the team competition for "fives" the Skromberga Works won. The reward consisted of a visit to our German subsidiary Company Ewers & Sohn, Lübeck, together with the five employees that were responsible for carrying out the many tests on the energy-measuring bicycle. The participants very much enjoyed the excellent hospitality shown by Mr. Diehn and Mr. Haase at Lübeck.

INTER-WORKS SPORTS have had a more extensive program than ever before. The so-called "Mine Games", a competition in football, shooting and "horse-shoe throwing" between the employees at the different factories in Northwest Scania ended in victory for Höganäs. The shots were very successful in this contest with other teams and industries and gained six challenge cups. Other sports were golf, tennis, table-tennis and badminton.

We wish you all

*A Happy Christmas and
A Prosperous New Year*

ZUSAMMENFASSUNG

IN EINER FRÜHEREN NUMMER des „Brännpunkten“ beschrieben wir die eine Sektion der vor 3 Jahren gebildeten Organisationsabteilung, nämlich die Sektion für automatische Datenbehandlung. In dieser Nummer unserer Personaleitschrift wird die andere Sektion der Organisationsabteilung beschrieben, nämlich die Sektion, die u.a. die Planung, Organisation und Rationalisierung der Arbeit für unsere Angestellten umfaßt. Der Artikel gibt einen Einblick in die Arbeit, die das Ziel hat, die komplizierte Büromaschinerie so umzugestalten und zu „schmieren“, daß sie störungsfrei wie möglich läuft.

BEI DER HÖGANÄS-GESELLSCHAFT beschäftigt man sich lebhaft mit Verbesserungsvorschlägen seitens der Belegschaft, und im Laufe dieses Jahres sind gute Verbesserungsvorschläge mit ungefähr DM 7700 belohnt worden. In diesem Jahr werden auch zum ersten Mal Extrabelohnungen an solche Vorschlagsteller ausbezahlt, die innerhalb einer Zeitpanne von 5 Jahren für 5 bzw. 10 Vorschläge belohnt wurden.

UNSER UNTERNEHMEN war in bezug auf den Werkschutz stets sehr aktiv, und auch die Belegschaft brachte dieser Frage immer

großes Interesse entgegen. Ende September wurde eine Werkschutzbesprechung abgehalten, um den Werkschutz noch aktiver zu gestalten. Die Teilnehmer bestanden aus Werkschutzleuten, die von der Gewerkschaft ausersehen waren, aus Vorarbeitern und aus anderem Personal unserer Gesellschaft, das in der täglichen Arbeit mit Werkschutzfragen in Berührung kommt.

EIN UMFASSENDES AUSBILDUNGSPROGRAMM auf verschiedenen Gebieten wird von der Höganäs-Gesellschaft durchgeführt. Der dritte Jahreskursus der Keramischen Vorarbeiterschule umfaßt 21 Schüler. Diese Schule steht Teilnehmern der keramischen Industrien in Skandinavien offen. Der Unterricht besteht aus einem 12-wöchigen Internatkursus, der sich gleichmäßig auf Herbst und Winter verteilt. Für die Höganäs-Vertreter, die unser feuerfestes Material verkaufen, wurde auch ein Kursus abgehalten. Außerdem wird bald ein Korrespondenzkursus über das Thema „Firmenökonomie lohnt sich“ für die Betriebsräte beginnen.

DER ANGESTELLTENVEREIN der Höganäs-Gesellschaft ist aktiver geworden, um Neuestellte in seinen Kreis zu ziehen. Unter den neulich durchgeführten Programmpunkten war ein Sonntag-Autorally unter dem Motto „Lerne Deine Heimat kennen“. Fischfänge im Öresund mit wechselndem Glück waren sehr beliebt. Zum 25. Mal wurden Kunstwerke, im Werte von insgesamt fast DM 5000, unter den Mitgliedern verlost.

DIE SPORTBEWEGUNG „HB-spänt 64“, die bekanntlich von März bis September lief, war äußerst erfolgreich. 70 % derjenigen, die an der Bewegung teilnahmen, konnten ihre körperliche Leistungsfähigkeit steigern. Als Gruppe betrachtet, waren die Damen im Büro in Höganäs am besten. 82 % von ihnen hatten ihre Leistungsfähigkeit verbessert. Innerhalb der Fünfer-Mannschaften siegte Skromberga. Der Preis war ein Studienbesuch bei der deutschen Tochtergesellschaft, Fr. Ewers & Sohn in Lübeck, zusammen mit den 5 Angestellten, die die Untersuchungen durchführten. Die Teilnehmer an der Reise wurden von den Herren Diehn und Haase bestens betreut.

DIE SPORTSLEUTE der Gesellschaft hatten in diesem Jahr ein großes Programm. In den sog. Grubenspielen — ein Dreikampf in Fußball, Schießen und Varpa (schwed. Wurfspiel), — die zwischen den verschiedenen Belegschaften in Nordwest-Schonen ausgetragen wurden, gewann Höganäs. Unsere Schützen waren sehr erfolgreich im Wettbewerb mit anderen Industrien und gewannen 5 Wanderpreise. Außerdem spielte man Golf, Tennis, Tischtennis und Federball.

Wir wünschen Ihnen allen

*Eine fröhliche Weihnacht und
ein gutes neues Jahr!*

HÖGANÄS